

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KRIZOVÉ ŘÍZENÍ V PČR – ČINNOST SLOŽEK
IZS PŘI KONKRÉTNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI**

Autor práce: Jiří Batysta, DiS

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Ing. Bc. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění.

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Bc. Vladimíru Keprtovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BATYSTA, J. *Krizové řízení v PČR – činnost složek IZS při konkrétní mimořádné události*: bakalářská práce. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 70 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Bc. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Klíčová slova: Krizové řízení, mimořádná událost, integrovaný záchranný systém, zóna havarijního plánování

Práce zjišťuje a vyhodnocuje postup Policie ČR jako základní složky Integrovaného záchranného systému, při závažné havárii Tomegas, s.r.o., úložiště propan-butanu Branice, způsobené lidským či technickým selháním při manipulaci s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Cílem práce je vyhodnocení postupu Policie ČR v závislosti na jednotlivých úkolech a jejich plnění při mimořádné situaci. Navrhovaná opatření a nedostatky, ke kterým tato práce dospěla, budou předány nadřízeným orgánům Policie ČR Oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje k dalšímu využití.

Abstract

BATYSTA, J. *Crisis Management at Police of the Czech Republic - Activity of Integrated Rescue System by Emergency Situation*: bachelor thesis. The College of European and Regional Studies, 2014. 70 s. Supervisor: Ing. Bc. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Key words: Crisis Management, Emergency Situation, Integrated Rescue System, Zone of emergency planning

This bachelor thesis explores and evaluates the mode of operation of the CR Police as an essential part of the Integrated Rescue System during a serious accident in Tomegas, s.r.o., a propane-butane storage facility in Branice, caused by a human or technical error when manipulating with dangerous chemical substances and agents. The aim of this work is to assess the steps of the CR Police with respect to particular tasks and their fulfilment in an emergency situation. The proposed measures and deficiencies found will be forwarded to superior bodies of the CR Police, Department of Crisis Management of the Regional Head Office of South Bohemia, for further use.

Obsah

ÚVOD	7
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Bezpečnost státu – základní pojmy	10
2.1 Pojem bezpečnost a jeho definice	10
2.2 Pojem hrozba a riziko.....	10
2.3 Pojem vnější a vnitřní riziko	11
2.4 Pojem bezpečnostní systém.....	11
2.5 Pojem bezpečnostní politika státu	12
2.6 Bezpečnostní systém ČR.....	13
2.7 Policie ČR jako jedna ze základních složek IZS	14
2.7.1 Živelné pohromy	15
2.7.2 Technologické a provozní havárie (včetně jaderných).....	15
2.7.3 Závažné silniční, železniční a letecké nehody.....	15
2.7.4 Rozsáhlé požáry a inverzní stavy	16
2.7.5 Epidemie a enzootie	16
3 Systém krizového řízení	17
3.1 Struktura a funkce krizového řízení	17
3.2 Mimořádné události a krizové situace.....	17
3.3 Vyhlášení krizových stavů – vznik krizových situací	20
4 Vnější havarijný plán Tomegas, s.r.o	22
4.1 Účel a cíl.....	22
4.2 Popis objektu, zařízení a charakteristiky	23
4.3 Zdroje rizika	25
4.4 Stanovení zóny havarijního plánování	26
4.5 Způsoby koordinace řešení mimořádné události v objektu Tomegas, s.r.o.	27
5 Zásady koordinace složek IZS při společném zásahu	28
5.1 Činnost jednotlivých základních složek IZS	28
5.1.1 Hasičský záchranný sbor	28
5.1.2 Policie ČR	29
5.1.3 Zdravotnická záchranná služba	29
5.2 Síly a prostředky Policie ČR při mimořádné události.....	31
5.3 Pevná stanoviště hlídek Policie ČR.....	31
6 Metody zpracování dat	33
6.1 Rozhovor s velitelem zásahu npor. Bc. Lukášem Kamenským	33
6.2 Rozhovor se starostou obce Branice Stanislavem Češkou.....	36
6.3 Řešení mimořádné události z pohledu Policie ČR.....	38
6.4 Dotazníkový průzkum	42
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
PŘÍLOHY	60

Úvod

Jedním z hlavních témat v oblasti ochrany obyvatelstva v současném celosvětovém dění je zajištění bezpečnosti života, zdraví a majetku obyvatelstva a vlastní bezpečnosti každého státu jako celku. Každý den se stáváme svědky různých nežádoucích jevů počínaje kriminalitou, drogovou problematikou a hlavně v poslední době stále více se stupňujícími teroristickými útoky na nic netušící občany. Tyto nové závažné formy kriminality a mezinárodního terorismu kladou zvýšené nároky na profesní a odbornou připravenost nejen u úředníků veřejné správy a policistů, ale i dalších osob podílejících se na zajišťování ochrany zákonnosti a bezpečnosti.

V průběhu služby každý policista denně musí řešit různé krizové situace, které je potřeba správně vyhodnotit. Jedná se například o různé lokální situace, které se nechají vyřešit místní silami a prostředky. Do této skupiny lze zařadit běžnou kriminalitu, rizikové sportovní utkání, požáry, dopravní nehody a podobně. Dále se jedná o krizové situace ohrožující větší územní, při kterých dochází k ohrožení důležitých hodnot, zájmů státu a jeho občanů, kdy při této situaci nelze nebezpečí odvrátit běžnou činností orgánů moci veřejné, ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních a záchranných sborů. Jedná se o rozsáhlé povodně, různé radiační a chemické havárie, masivní demonstrace (např. Zasedání mezinárodního měnového fondu v Praze, zasedání NATO v Praze), různé pandemie humánního typu (chřipky, žloutenky, AIDS a další invaze civilizačních chorob), a neméně významné krize v důsledku chorob a nemoci hospodářských zvířat (slintavka, kulhavka, BSE a další), v neposlední řadě je třeba zmínit případný teroristický útok, který se na základě dlouhodobých trendů jeví jako zásadní celosvětový problém.

Problematice krizového řízení je dlouhou řadu let věnována značná odborná pozornost. Jde nejenom o metody a techniky reakce na krizové situace, ale též o opatření, které mohou předcházet krizovým situacím. V uplynulých cca 60 letech, od konce druhé světové války, patřilo mezi základní zdroje krizových situací relativně omezené množství přírodních faktorů. Na přelomu minulého a tohoto století byl bezpečnostní mechanismus České republiky doplněn o zákony, které ukládají povinnost připravovat se na zvýšená bezpečnostní rizika a na zvládání krizových situací. V rámci úvodu lze připomenout situaci, která se stala při záplavách v roce 2002, které postihly značnou část Prahy, kdy v průběhu několika hodin došlo k zaplavení prakticky všech

monitorovacích stanic v rámci povodí Vltavy, takže v další době nebylo dále možné monitorovat intenzitu vzestupu hladiny. Chaos v informacích způsobil také tehdejší vrcholný představitel města Prahy, který označil za nejbezpečnější dopravu právě metro, a to v okamžiku, kdy řada stanic byla prakticky pod vodou. Stát a jeho orgány a složky musí občanům na vysoké odborné úrovni garantovat funkčnost systému ochrany před těmito událostmi. Jihočeský kraj je jedním z územních prvků bezpečnostního systému České republiky zajišťující připravenost kraje na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Havarijní připravenost zahrnuje, mimo jiné, také plnění úkolů na úseku ochrany obyvatelstva. Situace v posledních několika letech ukázala, že i v dnešní době je nutné, aby občan byl informován o aktuální situaci a mimořádných událostech, které mohou vzniknout na území, v němž žije. Na důležitosti nabývá i samotná příprava obyvatelstva na tyto události a znalosti možné sebeobrany.

Jedním z míst, které představuje možný zdroj ohrožení obyvatelstva v Jihočeském kraji, je i úložiště propan-butanu v areálu firmy Tomegas, s.r.o., provozovna Branice. Právě v tomto objektu došlo v únoru 2012 k rozsáhlému požáru plniny propan-butanu. V této práci je analyzována činnost zúčastněných složek Integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací, zejména pak na činnosti Policie České republiky, jako jednu z hlavních složek Integrovaného záchranného systému. Dále jsou uvedeny jednotlivé metody při zpracování dat, výsledky zpracování dat, jejich vyhodnocení, závěr a seznam použitých zdrojů.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je analyzovat činnost Policie České republiky a dalších složek Integrovaného záchranného systému v případě vyhlášení mimořádné události na úložiště propan-butanu Tomegas, s.r.o., Branice. V práci je analyzována činnost Integrovaného záchranného systému, jeho hlavní úkoly a poslání, organizace řízení a její teritoriální členění. Dále je analyzována činnost Policie České republiky v závislosti na jednotlivých úkolech a jejich plnění při konkrétní mimořádné situaci.

V teoretické části bakalářské práce jsou stručně obsaženy informace o bezpečnostním systému České republiky. Definice pojmů bezpečnostní systém, pojmy hrozba a riziko. Dále pak struktura bezpečnostního systému České republiky, jeho zakotvení v legislativě v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku se zaměřením na zákon o Policii České republiky. Struktura a funkce krizového řízení, orgány krizového řízení. Informace o organizační struktuře Policie České republiky a její postavení v rámci Ministerstva vnitra České republiky a postavení Policie České republiky ve vztahu k orgánům veřejné zprávy. Použité informace a definice jsou čerpány z odborné literatury a internetových stránek specifikovaných v závěrečném seznamu použité literatury.

Praktická část bakalářské práce se zabývá analýzou činnosti Policie České republiky v závislosti na jednotlivých úkolech a jejich plnění při mimořádné situaci. Pomocí analýzy současných nedostatků při mimořádné události je navrhováno jejich odstranění a případné zjištěné nedostatky předány nadřízeným orgánům Policie České republiky k využití těchto poznatků a jejich nápravě, či přijmutí potřebných opatření. K provedení analýzy napomohlo též předání podkladů z Oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje. Při zkoumání byla použita metoda analýzy a dotazníková metoda, dále pak řízený rozhovor se starostou obce Branice.

2 Bezpečnost státu – základní pojmy

2.1 Pojem bezpečnost a jeho definice

Pojem bezpečnost není v současné legislativě ani odborné literatuře jednotně vymezen. Terminologický slovník z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, který byl zpracován ústředními správními úřady a vydán Ministerstvem vnitra v roce 2004, k pojmu bezpečnost uvádí: „Bezpečnost je stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat“.¹

Obecně se pod pojmem „bezpečnost“ může rozumět společností (státem) stanovená (garantovaná) schopnost zamezení toho, aby konkrétní riziko překročilo únosnou mez. Pro zajištění bezpečnosti (omezení stávajících i potenciálních hrozeb) se odpovědný subjekt, např. stát, popř. mezinárodní organizace, efektivně připravuje řešit možná ohrožení. Hrozby mohou směřovat např. vůči obyvatelstvu, svrchovanosti státu, vnitřnímu pořádku, majetku, životnímu prostředí, plnění mezinárodních bezpečnostních závazků a dalším společenským zájmům.

Zajištěním bezpečnosti, v souvislosti s tím, co bylo uvedeno, se zároveň chápe soubor opatření, metod jednání a forem konání směřujících k zajištění vnitřní, vnější a mezinárodní bezpečnosti (ať už jedince, státu či mezinárodního společenství v běžném stavu a za krizových situací).

2.2 Pojem hrozba a riziko

Hrozbou se rozumí objektivní skutečnost, která může znamenat negativní dopad pro chráněný zájem v daném prostředí, na určitém místě, ve vymezeném období apod. Hrozbě lze čelit protiopatřeními, která však mohou být velice nákladná, a přitom zpravidla ne stoprocentně účinná. S ohledem na konkrétní situaci, či chráněný zájem, důležitost, polohu (v centru nebo na méně osídlených místech státu) bývá odstupňována i intenzita jednotlivých opatření.²

Rizikem se rozumí „to, co stát podstupuje“, aby jeho snaha regulovat hrozby nepřekročila únosnou míru. Pro stanovení rizik (míry rizika) je nezbytné analyzovat a kvalifikovat hrozby z hlediska možných dopadů na chráněný zájem, pravděpodobnost

¹ PROCHÁZKOVÁ, D.: *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Praha, 2010, s. 89.

² VILÁŠEK, J. *Krizové řízení I*. Praha, 2009, s. 12.

a rozsah ohrožení osob, majetku, životního prostředí, společenských vztahů suverenity státu apod.³

2.3 Pojem vnější a vnitřní riziko

V návaznosti na platné právní předpisy v České republice (dále jen ČR) a působnost ústředních orgánů státní správy lze dovodit, že bezpečnost státu může vykazovat svůj vnitřní a vnější rozměr.

Vnější bezpečností státu chápeme jako zajištění vnější celistvosti, vnější svrchovanosti a nezávislosti státu, nedotknutelnost jeho státních hranic a ochrana jeho zastupitelských úřadů, členů diplomatického sboru a dalších občanů (především v případě hrozby mimořádné události v zahraničí nebo po jejím vzniku).⁴

Vnitřní bezpečnost státu pak v širším významu chápeme jako zachování a zajištění vnitřních funkcí státu, ochranu vnitřního pořádku, ochranu životů a zdraví občanů, ochranu majetkových hodnot, životního prostředí, a to vše před hrozbami mající původ na území státu.

2.4 Pojem bezpečnostní systém

Současný bezpečnostní systém je funkční a je odrazem několikaletého vývoje. Při jeho vytváření bylo navázáno na české tradice a zkušenosti a současně bylo využito i poznatků srovnatelných evropských demokracií. Fungující bezpečnostní systém je třeba vytvářet jako systém komplexní, který zajišťuje propojenost roviny politické (zásadní vnitropolitická a zahraničněpolitická rozhodnutí), zákonodárné, vojenské, zajišťování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, roviny hospodářské a finanční, stejně jako např. sociální atd.⁵

Základní funkcí bezpečnostního systému je plánování, řízení, koordinace a vyhodnocování činnosti jednotlivých prvků při zajišťování bezpečnosti státu. Systém musí adekvátně a operativně reagovat na hrozby a rizika a musí být schopen koncepčně a dlouhodobě reagovat na měnící se bezpečnostní prostředí.

³ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení I.* Praha, 2009, s. 15-17.

⁴ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení I.* Praha, 2009, s. 81.

⁵ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení I.* Praha, 2009, s. 87.

Splnění uvedených předpokladů a komplexní chápání pojmu zajištění bezpečnosti státu v České republice vychází z bezpečnostních dokumentů přijatých jednak vládou České republiky, ale i z dokumentů přijatých na mezinárodní úrovni, především v rámci NATO a Evropské unie. Bezpečnostní systém České republiky tvoří vzájemně propojené prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, prvky územní samosprávy, ale i právnické a fyzické osoby, nesoucí svůj díl odpovědnosti za zajištění bezpečnosti České republiky.⁶

2.5 Pojem bezpečnostní politika státu

Slouží k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, ekonomického a sociálního rozvoje státu, činnosti demokratických institucí, ochrany zdraví a života občanů, životního prostředí, majetku, kulturních statků, a plnění mezinárodních (bezpečnostních) závazků. Bezpečnostní politiku státu je třeba chápat jako činnost při definování základních státních zájmů a cílů (a prostředků k jejich dosažení) v oblasti zajišťování bezpečnosti. Bezpečnostní politika se provádí pomocí zahraniční, obranné a hospodářské politiky a politiky v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejné informovanosti, které jsou rovnocenné a navzájem provázané. Při zajišťování bezpečnosti je důležité aktivní a preventivní působení v celém spektru bezpečnostní politiky. Především jde o prohlubování mezinárodní spolupráce a účast České republiky ve spojeneckých aliancích, zapojování občanského sektoru do dílčích aktivit při zajišťování bezpečnosti, ale nutně také o vytváření podmínek pro uvědomělé konání občanů České republiky.⁷

⁶ ANTUŠÁK, E., KOPECKÝ, Z., *Krizový management*, Praha, 2008, s. 47-48.

⁷ SOUČEK, V., et al *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek*, Praha, 2005, s. 23.

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních komponentů:

- zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu,
- obranná politika,
- politika v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu,
- politika veřejné informovanosti.

2.6 Bezpečnostní systém ČR

Prvky bezpečnostního systému České republiky vytvářejí hierarchickou strukturu, jsou centrálně řízeny a koordinovány, případně na jednotlivých úrovních působí samostatně v rozsahu své působnosti. Za zajištění základních funkcí státu v běžném stavu, za mimořádných událostí nedosahujících rozsahu krizových situací, za přípravu státu na krizové situace, ale i za zajištění základních funkcí státu při krizových situacích odpovídají shodné instituce a činitelé, tvořící jako celek bezpečnostní systém České republiky;

- ústřední úroveň: prezident republiky, Parlament ČR, vláda, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady,
- územní prvky bezpečnostního systému: hejtman kraje, starosta obce, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a ostatních obcí a jejich pracovní orgány krizového řízení.⁸

Na úseku vnitřní bezpečnosti plní úkoly spojené s ochranou zákonnosti zejména Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti České republiky ale i řada dalších subjektů. Konkrétní úkoly spojené s bojem proti terorismu, organizovanému zločinu, extremismu, ale i jiným negativním jevům (například korupci) plní nejen všechna ministerstva a ústřední orgány státní správy, ale i mnohé další subjekty. To platí například o zpravodajských službách, orgánech krajských a obecních samospráv, množství nestátních organizací, akademické obci a řadě dalších specializovaných subjektů v soukromém sektoru. Svůj díl odpovědnosti nese každý občan státu.

⁸VILÁŠEK, J. *Krizové řízení I*. Praha, 2009, s. 43.

Specifickou strukturou pro zajištění koordinace společné činnosti Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS“), zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“), Policie České republiky a dalších složek je Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“). Jeho posláním je v rámci systému ochrany obyvatelstva koordinovat záchranné a likvidační práce při vzniku mimořádných událostí. Zejména to platí v oblasti varování, evakuace, ukrytí a nouzového přežití obyvatelstva a dalších opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku (a je lhotejně, jestli je onou „mimořádnou událostí“ přírodní katastrofa, průmyslová havárie nebo teroristický útok).⁹

Rozsah povinností jednotlivých součástí bezpečnostního systému a další podrobnosti upřesňuje celá řada právních norem. Postup státních orgánů při zahraničně politické reakci na krizové situace v zahraničí, které se dotýkají zájmů České republiky, koordinuje Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.

Zkušenosti z řešení mnoha vážných ohrožení a krizových situací v posledním období ukázaly, že bezpečnostní systém České republiky a organizace krizového řízení na ústřední i územní úrovni, které byly legislativně upraveny koncem 90. let, jsou schopny úspěšně plnit své poslání a stanovené úkoly. Z řady vyhodnocení a analýz řešení skutečných krizových situací, ale i nácviku, však vyplývá potřeba průběžně zkvalitňovat a zefektivňovat bezpečnostní systém státu, a to i v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku.¹⁰

2.7 Policie ČR jako jedna ze základních složek IZS

Policie České republiky je jednou ze základních složek Integrovaného záchranného systému a plní úkoly ve vztahu k zajištění veřejného pořádku a dopravy při živelních pohromách, provozních haváriích nebo jiného nebezpečí a šetření silničních, železničních a leteckých nehod, které ohrožují životy a zdraví osob nebo jejich majetek. Má své zastoupení v bezpečnostních radách obcí s rozšířenou působností. Koordinuje své síly a prostředky dle konkrétní situace při mimořádných situacích.¹¹

Zabezpečení činnosti Policie ČR vyplývající z jednotlivých rizik a nejčastějších mimořádných událostí.

⁹ MARTÍNEK, B., et al. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*, Praha, 2003, s. 22.

¹⁰ MARTÍNEK, B., et al. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*, Praha, 2003, s. 59.

¹¹ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s 4086-4115.

2.7.1 Živelní pohromy

V případě živelních pohrom (povodně, vichřice, sesuvy půdy kalamitní výskyt sněhových srážek, apod.) Policie ČR zajišťuje:¹²

- pomoc při evakuaci obyvatel z postižených lokalit podle jednotlivých plánů evakuace a rozhodnutí krizových štábů obcí,
- podílí se na zajištění ochrany majetku evakuovaných osob,
- zajišťuje uzavření prostoru pro činnost záchranných složek v rámci IZS,
- zajišťuje odklon dopravy od postižených míst, stanoví objízdné trasy a dbá na plynulý průjezd vozidel záchranných sborů a ostatních složek IZS.

2.7.2 Technologické a provozní havárie (včetně jaderných)

V případě technologických a provozních havárií (výbuchy, úniky toxických a radioaktivních látek, rozsáhlé havárie, letecké, železniční a dopravní nehody), kdy dochází k znečišťování životního prostředí, kontaminaci půdy, narušení statiky budov, ohrožení zdraví a života lidí apod., Policie ČR zajišťuje:¹³

- odklon dopravy z postižených lokalit, vymezuje objízdné trasy,
- podílí se na uzavírání prostoru k zamezení průniku nepovolaných osob,
- vytváří podmínky pro vlastní činnost související s prošetřováním příčin a odpovědnosti za vznik havárie v součinnosti s orgány provozovatele (původce havárie),
- v případě úniku toxických látek se spolupodílí na varování obyvatelstva,
- v případě evakuace dbá na to, aby nedošlo k drancování a vykrádání evakuovaných objektů.

2.7.3 Závažné silniční, železniční a letecké nehody

V případě uvedených nehod, kdy dochází k závažnému narušení bezpečnosti a plynulosti provozu a je nutno organizovat zejména příjezd záchranářských vozidel a odvoz zraněných osob, Policie ČR zajišťuje:¹⁴

- odklon dopravy z postižených lokalit, vymezuje objízdné trasy,

¹² VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*, Praha, 2009, s. 51.

¹³ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*, Praha, 2009, s. 52.

¹⁴ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*, Praha, 2009, s. 54.

- podílí se na uzavírání prostoru k zamezení průniku nepovolaných osob,
- vytváří podmínky pro vlastní činnost zejména prošetřování uvedených nehod,
- zajišťuje co nejrychlejší zprůjezdění míst nehody zejména pro vozidla hromadné přepravy osob, do úplné obnovy provozu zajišťuje řízení provozu v místě nehody.
- u leteckých a železničních nehod zajišťuje uzavření prostoru, spolupodílí se na vyšetřování společně s vyšetřujícími komisemi leteckého a železničního provozu.

2.7.4 Rozsáhlé požáry a inverzní stavy

V případě větších požárů a znečištění ovzduší, které ohrožují životní prostředí a obyvatelstvo, Policie ČR zajišťuje:¹⁵

- uzavírání prostoru, koordinuje a řídí plynulý provoz záchranných sil, zajišťuje odklon dopravy, stanoví objízdné trasy,
- podílí se na evakuaci obyvatelstva a následně na zajištění veřejného pořádku a ochrany majetku evakuovaných osob a institucí.

2.7.5 Epidemie a enzootie

Při výskytu těchto situací zajišťuje Policie ČR:¹⁶

- v souladu s potřebami krizového štábu dodržování hygienických opatření v místě nákazy, stanovuje objízdné trasy, uzavírá prostor nákazy,
- společně s hasičským záchranným sborem informuje obyvatelstvo, zajišťuje plynulé přesuny záchranných sil do místa nákazy, jakož i přepravu uhynulých zvířat do míst jejich likvidace.

Při uvedených mimořádných událostech, vyjma přírodních katastrof, se Policie ČR podílí na objasnění příčin vzniku mimořádné události a využívá svých oprávnění. Při tomto úzce spolupracuje s jednotlivými složkami IZS, dále orgány státní správy a postupuje při šetření v souladu s trestním řádem.¹⁷

¹⁵ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*, Praha, 2009, s. 56.

¹⁶ VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*, Praha, 2009, s. 57.

¹⁷ Česko. *Věstník Ministerstva vnitra č. 6* : Zajištění plnění úkolů za stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu a přípravě na jejich řešení. In *Věstník Ministerstva vnitra*. 2010, s. 10-13.

3 Systém krizového řízení

3.1 Struktura a funkce krizového řízení

Systém krizového řízení v ČR vychází ze skutečnosti, že ochrana společenských hodnot je základní povinností státu, a je založen na zákony vymezené odpovědnosti orgánů státní správy a samosprávy za přípravu a využití všech prostředků a možností k odvrácení následků krizových situací. Schopnosti a zajištěná úroveň připravenosti těchto orgánů na případnou mimořádnou událost ovlivňuje nezbytnost klasifikovat tuto mimořádnou situaci jako krizovou a uvést v život plánovaná krizová opatření.¹⁸

Krizový zákon v návaznosti na ústavní zákon o bezpečnosti ČR vymezuje v oblasti krizových situací, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR (tzv. nevojenské krizové situace) postavení a působnost orgánů krizového řízení. Mezi tyto orgány zahrnuje:¹⁹

- vládu,
- ministerstva a jejich správní úřady,
- českou národní banku,
- orgány kraje a ostatní orgány s územní působností,
- orgány obce.

3.2 Mimořádné události a krizové situace

Podle § 2 písm. b) zákona o IZS je mimořádnou událostí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.²⁰ Obdobně jsou podle dalších zákonů realizována mimořádná opatření k řešení dalších specifických mimořádných událostí nebo mimořádných situací (např. dle zákona o Policii ČR, zákona o vodách, zákona o ochraně veřejného zdraví atd.).

¹⁸ PROCHÁZKOVÁ, D. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice, 2009, s. 52.

¹⁹ Česko. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 39, s. 5387-5389.

²⁰ Česko. Zákon č. 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004, částka 73, s. 3461-3474.

Naproti tomu krizová situace je definována v § 2 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen krizový zákon), jako mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu.²¹

Rozdíl mezi oběma výše popsány jevy je v tom, jakou činnost musí zodpovědné orgány vyvíjet k jejich zvládnutí. Zatímco mimořádná událost je zvládnutelná pomocí mimořádných opatření v rámci standardní úrovně činnosti těchto orgánů, při řešení krizové situace je nutno sáhnout k použití krizových opatření.

Mimořádná opatření umožňují omezení některých práv a svobod občanů v zájmu ochrany významných společenských hodnot. Tato omezení práv a svobod jsou přímo uváděna v řadě zákonů, např. z oblasti obrany státu, ochrany obyvatelstva, zákonnosti a bezpečnosti, životního prostředí, hospodářských činností apod. Stát současně chrání vedle vnitřní bezpečnosti ČR i své zájmy v zahraničí, včetně zajištění ochrany zastupitelských úřadů ČR, členů diplomatického sboru a dalších občanů ČR, zejména v případě hrozby mimořádné události v zahraničí nebo po jejím vzniku.²²

Krizová opatření prováděná podle krizového zákona pak často znamenají závažnější zásah do práv a svobod. Mimořádné události je možno charakterizovat z hlediska jejich závažnosti a způsobu jejich řešení ve třech základních úrovních:

Mimořádné události místního charakteru, které neohrožují větší počet osob ani další významné společenské a materiální hodnoty (např. malé povodně, havárie dopravních prostředků, požáry, místní kriminalita, běžné chřipkové epidemie apod.). Opatření proti dopadům těchto událostí jsou zejména v pravomoci místních orgánů veřejné správy a příslušných místních bezpečnostních a záchranných složek.²³

Závažnější mimořádné události, jejichž řešení je v působnosti velkého počtu subjektů veřejné správy, provozovatelů nebezpečných činností apod., je upraveno v řadě specifických zákonů. Rovněž příprava a realizace množství mimořádných opatření je obsahem řady zákonů. V návaznosti na tyto právní předpisy uplatňují orgány veřejné správy své mimořádné pravomoci a pomocí svých organizačních a výkonných složek zabezpečují vhodnou regulaci, bezpečnost a záchrannou činnost, kontrolu, včetně

²¹ Česko. Zákon. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004, částka 73, s. 3475-3487.

²² KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava, 2005, s. 42-44.

²³ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Praha, 2010, s. 38.

uplatňování sankcí apod. Příprava vhodných mimořádných opatření a zabezpečení spolupráce jednotlivých úřadů, výkonných složek a osob se na teritoriu provádí zejména v havarijních plánech územních orgánů krizového řízení.²⁴

Při řešení nejzávažnější mimořádné události, je pro zajištění svrchovanosti a územní celistvosti ČR, ochrany demokratických základů státu a ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot, nutno zavést krizové postupy a vyhlásit krizová opatření, včetně nezbytného zásahu do práv a svobod právnických a fyzických osob.

Vyhlášením příslušného krizového stavu hejtman, vláda nebo parlament zavádí ze zákonných důvodů na určitou dobu a pro určité území krizová opatření, ve kterých zejména uvedou, která práva a svobody omezují, které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Postupy a krizová opatření se připravují pomocí krizových plánů a prověřují formou cvičení.²⁵

²⁴ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost krizového řízení*. Praha, 2006, s. 125-126 .

²⁵ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost krizového řízení*. Praha, 2006, s. 147-149 .

3.3 Vyhlášení krizových stavů – vznik krizových situací

Vyhlašování krizových stavů (včetně krizových stavů podle krizového zákona) se dají shrnout následující tabulkou:²⁶

Druh situace (krizového stavu)	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Válečný stav	Parlament na návrh vlády	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.	Celý stát	Bez omezení
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Nouzový stav	Vláda (předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Parlamentu
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl.m. Prahy)	Jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek IZS.	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády

²⁶ Česko. Zákon. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004, částka 73, s. 3475-3487.

V praktické části bakalářské práce je analyzována činnost základních složek Integrovaného záchranného systému při konkrétní události, a to požáru úložiště propanbutanu firmy Tomegas, s.r.o. v obci Branice, okr. Písek.

V tomto praktickém případě bylo postupováno dle složek typových činností, které jsou vyhotovovány v rámci krizového plánování, kdy se vychází z analýzy jednotlivých rizik. Složky typové činnosti jsou zpracovány na základě zkušeností získaných v praxi a jsou sestaveny tak, aby bylo zabráněno možným excesům.²⁷

Součástí každé složky typových činností jsou tzv. listy, ve kterých se uvádí postupy pro jednotlivé složky IZS. Tyto listy upřesňují a vymezují úkoly, činnost a pravomoc při provádění záchranných a likvidačních prací na místě mimořádné události. V praxi je význam katalogu typových činností dán tím, že jsou přesně stanoveny úkoly pro základní složky IZS a tudíž je eliminováno riziko nežádoucích jevů během záchranných a likvidačních prací.²⁸ Rovněž bylo při události plně využito vnějšího havarijního plánu, který musí být dle zákona²⁹ na uvedený objekt zpracován.

²⁷ SOUČEK, V. et al *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek*, Praha, 2005, s. 62.

²⁸ SOUČEK, V. et al *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek*, Praha, 2005, s. 64-65.

²⁹ Česko. Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 25, s. 5247-5263.

4 Vnější havarijní plán Tomegas, s.r.o.

Vnější havarijní plán Tomegas, s.r.o., úložiště propan-butanu Branice (dále jen VHP) je účelový dokument pro objekt představující možnost vzniku závažné havárie způsobené lidským či technickým selháním při manipulaci s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Je souhrnem opatření havarijního plánování k provádění záchranných a likvidačních prací, k odvrácení nebo omezení bezprostředního ohrožení havárií a k odstranění způsobených následků.

Vnější havarijní plán je dokumentem pro řešení možné havárie, která ohrožuje životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí. Obsahuje plánování a řízení postupu integrovaného záchranného systému a je závazným dokumentem pro všechny správní orgány, fyzické a právnické osoby nacházející se v zóně havarijního plánování nebo jejím okolí.³⁰

4.1 Účel a cíl

Účelem vnějšího havarijního plánu je specifikace rizik ohrožujících příslušné území v zóně havarijního plánování, získávání informací od právnických a podnikajících fyzických osob a od dotčených správních úřadů týkajících se rizik, zajištění podkladů od jednotlivých složek IZS a stanovení opatření k ochraně obyvatelstva.

Cílem tohoto plánování je teoretická příprava a poskytnutí metodiky k zajištění připravenosti daného území na řešení mimořádné situace.

Obsahem vnějšího havarijního plánu Tomegas, s.r.o., úložiště propan-butanu Branice, jsou údaje informačního a operačního charakteru, plány konkrétních činností, mapy, schémata rozmístění sil a prostředků, způsoby jejich nasazení a zásady účinného provádění záchranných a likvidačních prací.

Vnější havarijní plán Tomegas, s.r.o., úložiště propan-butanu Branice byl zpracován na základě zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci, závažných havárií

³⁰ PROCHÁZKOVÁ, D. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice, 2009, s. 564-65.

způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů. Rozsah a způsob zpracování je stanoven Vyhláškou Ministerstva vnitra č. 103/2006 Sb., kterou se stanoví zásady pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu pro havárie způsobené vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky. Výchozími podklady pro zpracování vnějšího havarijního plánu, byly provozovatelem zpracované a předložené podklady pro stanovení zóny havarijního plánu.³¹

4.2 Popis objektu, zařízení a charakteristiky

Organizace Tomegas, s.r.o. je zaměřená na nákup, prodej a skladování zkapalněných uhlovodíkových plynů (propan-butan) v tlakových nádobách, včetně jejich dopravy k zákazníkům. Provoz úložiště propan-butanu Branice slouží k přečerpávání látek z vlakových cisteren, skladování ve čtyřech nadzemních nádržích a distribuci propan-butanu. Přepravu vlakových cisteren s propanem a butanem zajišťuje ČD ze železniční stanice Branice. Doprava propan-butanu pomocí automobilových cisteren je zajištěna přímo organizací Tomegas, s.r.o. Podrobný přehled všech skladovaných nebezpečných látek, včetně celkových kapacit úložiště, je uveden v kapitole Zdroje rizika.

Objekt provozu úložiště propan-butanu Branice se nachází v okrese Písek 8 km jižně od města Milevska mezi obcemi Branice a Okrouhlá. Pozemek provozu náleží do katastrálního území obce Okrouhlá.

Areál úložiště, který původně sloužil jako manipulační sklad dřeva, je situován v blízkosti rybníků Ostrovský a Velký Prachovský, mezi obcemi Branice, Křižanov a Okrouhlá. Objekt je zařazen do skupiny B podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů. Tato skutečnost ukládá provozovateli povinnost zpracování bezpečnostní zprávy vnitřního havarijního plánu včetně analýzy

³¹ Ministerstvo vnitra ČR. Vyhláška č. 103/2006 Sb., kterou se stanoví zásady pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu pro havárie způsobené vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky. In *Věstník Ministerstva vnitra ČR*. 2010.

možných rizik.³² Vzhledem k velké rizikovosti uvedeného objektu byl Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje zpracován vnější havarijní plán objektu.

V současné době je v areálu úložiště uskladněno přibližně 800 tun propan-butanu, celkem v osmi stabilních zásobnících a železničních vagónech. Jedná se o největší úložiště propan-butanu na území Jihočeského kraje, z tohoto důvodu je objektu věnována značná pozornost jak ze strany občanů, tak úředníků krajského úřadu a složek Integrovaného záchranného systému zejména HZS Jčk. Distribuce plynu ke koncovým uživatelům je zajišťována stáčením ze zásobníků do automobilových cisteren.

Zařízení plnárny je umístěné v ocelové jednopodlažní nepodsklepené budově o rozměru 6 m x 14 m. Je sestaveno z deseti modulů velikosti 2,8 m x 2,8 m na samostatné ocelové konstrukci. Opláštění objektu je z trapézového plechu, vstup je zajištěn vraty o rozměru 3. x 2,5 m. Větrání je zabezpečeno nucenou výměnou deseti násobku objemu prostoru, a to vzduchotechnikou v nevýbušném provedení. Objekt je plně chráněn před účinky statické elektřiny.³³ Obvykle se v plnárně nachází kovové tlakové lahve s obsahem propan-butanu 2, 10 a 33 kg.

Počet osob v objektu úložiště propan-butanu Branice je závislý na aktuálním provozu ve skladu. Při přejímce a přečerpávání z vagónů do nadzemních zásobníků je v objektu přítomno maximálně 10 zaměstnanců a dále 2 pracovníci celní správy. Při vlastní distribuci a zajištění rozvozu pomocí autocisteren je přítomno do deseti zaměstnanců. V pracovní době mimo přečerpávání a distribuování plynu jsou přítomny dvě osoby, vedoucí skladů a pomocný pracovník. V noci a v mimopracovní době je přítomna pouze 1 osoba zajišťující ostrahu areálu.

³² Česko. Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 25, s. 5247-5263.

³³ ČSN EN 62305-1 *Zvláštní elektrická zařízení: ochrana budov*. Praha, Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011, s. 25.

4.3 Zdroje rizika

Ohrožujícími nebezpečnými látkami, které mohou způsobit závažnou havárii nebo svými účinky přesáhnout areál provozu úložiště propan-butanu Branice, jsou zkapalněné uhlovodíky (propan, butan a jejich směsi). Zdroje rizika, které mohou způsobit závažnou havárii a jejichž následky lze očekávat za hranicemi objektu, jsou:³⁴

Zdroj rizika	Počet	Objem (m ³)	Množství (t.)	Celkem (m ³)	Kapacita celkem Plnění 85% (t.)	Skladované látky	Zkratka zdroje rizika
Stacionární zásobník	4x	100	58,0	400	197,2	samostatně propan a butan	ZR1
Železniční cisterna	8x	95	55,0	760	374,7		ZR2
Automobilová cisterna	1x	45	26,1	45	22,2		ZR3
Zásobník v plnění lahve	2x	5	2,9	10	4,9	směs propan butanu	ZR4
Tlakové lahve	200x	0,0034	0,0023	0,7	0,4		ZR5
	300x	0,017	0,0115	5,1	2,9		
	50x	0,057	0,0388	2,6	1,7		
Celkem				1223,2	604		

Uvedené množství nebezpečných látek je maximální množství nebezpečné látky, které se může v objektu nacházet. Celkové množství nebezpečné látky v objektu může být menší z důvodu skladování menších zásob a také z důvodu rozdílných měrných hmotností letní a zimní směsi propan-butanu.

³⁴ vnitřní havarijní plán Tomegas s.r.o.

4.4 Stanovení zóny havarijního plánování

Zóna havarijního plánování (dále jen ZHP) je stanovena Krajským úřadem Jihočeského kraje na základě zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií).

Podrobnosti o ZHP jsou stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení havarijního plánování a o rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu.

Na základě vyhlášky ZHP tvoří výchozí hranici určenou kružnicí soustřednou s nejmenší kružnicí opsanou kolem půdorysného průměru objektu, nebo zařízení provozující nebezpečné látky.³⁵

ZHP provozu organizace Tomegas, s.r.o., úložiště propan-butanu Branice je vytýčena dvěma soustřednými kružnicemi opsanými kolem dvou hlavních objektů o poloměru 1000 metrů. Jedná se o objekty: 4 nadzemní zásobníky s propan-butanem a dále přistavené železniční vagony.

Stanovená ZHP se nachází ve správním území obce s rozšířenou působností města Milevska (8 km jižně od města) a zasahuje katastrální území tří obcí. Severní a severovýchodní část zóny zasahuje území obce Okrouhlá, východní a jižní část zasahuje území obce Branice. Jihovýchodní část ZHP zasahuje malou část katastrálního území obce Křižanov.

³⁵ Vnější havarijní plán Tomegas, s.r.o., Úložiště propan-butanu Branice

4.5 Způsoby koordinace řešení mimořádné události v objektu Tomegas, s.r.o.

Stálými orgány pro řízení jednotlivých složek integrovaného záchranného systému jsou operační a informační střediska integrovaného záchranného systému, kterými jsou v tomto případě operační střediska Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, popřípadě operační a informační středisko Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR. Tato operační střediska při vzniku mimořádné události plní zejména následující úkoly;

- přijímají a vyhodnocují informace o mimořádné události, zprostředkovávají organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu,
- plní úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce (hejtman Jihočeského kraje, starosta města Milevska), zabezpečují vyrozumění základních a ostatních složek IZS orgánů státní správy a orgánů územních samosprávních celků starosta města Milevska, obce Branice, Křižanov, a Okrouhlá, popř. jejich krizových štábů.³⁶

³⁶ Vnější havarijní plán Tomegas, s.r.o., Úložiště propan-butanu Branice

5 Zásady koordinace složek IZS při společném zásahu

Koordinaci složek Integrovaného záchranného systému při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti. Koordinace složek spočívá v zajišťování zejména těchto následujících činností:

Vyhodnocování druhu a rozsahu mimořádné události, uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu. Záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat, nebo majetku, popřípadě evakuace osob, poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám.

Přerušování trvajících příčin vzniku ohrožení vyvolaných mimořádnou událostí, přijetí odpovídacích opatření v místech, kde lze očekávat možné účinky při šíření mimořádné události. Podávání nezbytných informací o mimořádné události a o provádění záchranných a likvidačních prací sdělovacím prostředkům a veřejnosti. Dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku mimořádné události

Dokumentování záchranných a likvidačních prací, které obsahuje základní přehled o nasazení jednotlivých složek IZS společně s časovým sledem prováděné činnosti na místě mimořádné události. Jednotlivé způsoby zabezpečení informačních toků při řízení záchranných prací je zabezpečeno vyzumívacím centrem, telekomunikačními sítěmi a koncovými prvky varování a vyzumění.³⁷ Pro případ mimořádné události v objektu úložiště propan-butanu Branice je vyzumívacím centrem operační středisko HZS Jčk.

5.1 Činnost jednotlivých základních složek IZS

5.1.1 Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor je hlavní složkou IZS při mimořádné události. Vzhledem k velkému množství uskladněného propan-butanu je zřejmé, že nejvíce úkolů při mimořádné události bude prováděno Hasičským záchranným sborem, který se bude podílet na záchranných a likvidačních pracích mimořádné události, zejména následujícími úkoly:

³⁷ ŠIMEK, T. *Varování a informování obyvatelstva, vyzumění*. Lázně Bohdaneč, 2002, s. 21.

Měřením koncentrace uniklých látek, samotným odstraněním následků mimořádné události. Vyrozuměním starostů dotčených obcí o nařízených opatřeních a zabezpečení případné evakuace ohroženého obyvatelstva v ZHP. Vyrozuměním operačního střediska Policie ČR o nutnosti rozšíření uzavřeného prostoru ohrožené oblasti. Informuje dispečink Zdravotnické záchranné služby o vzniklé situaci, varování obyvatel, poskytnutí tísňových informací.³⁸

5.1.2 Policie ČR

Průběžné informace o mimořádné události poskytuje hlídkám Policie ČR operační středisko HZS cestou operačního střediska Policie ČR Územního odboru Písek. Hlídky Policie ČR poskytují informace v nezbytném rozsahu obyvatelstvu v místech zásahu. V důsledku uskladnění velkého množství propan-butanu se v některých případech mohou následky havárie šířit i mimo ZHP, kdy za nejpravděpodobnější následek je možné považovat účinky tlakové vlny.

Při mimořádné události plní Policie ČR zejména tyto stanovené úkoly:

Chrání bezpečnost osob a majetku. Spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení. Dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení. Při vyhlášení mimořádné události uzavírá hlídkami silniční komunikace obsazením určených stanovišť dle VHP. V případě evakuace uzavírá vyevakuoovaný prostor, přijímá preventivní opatření proti rabování. Reguluje vjezd vozidel a vstup osob do ZHP, případně pohyb osob a vozidel v ZHP. Monitoruje situaci v oblasti dopravy a pohybu osob v okolí ZHP v rámci výkonu služby.

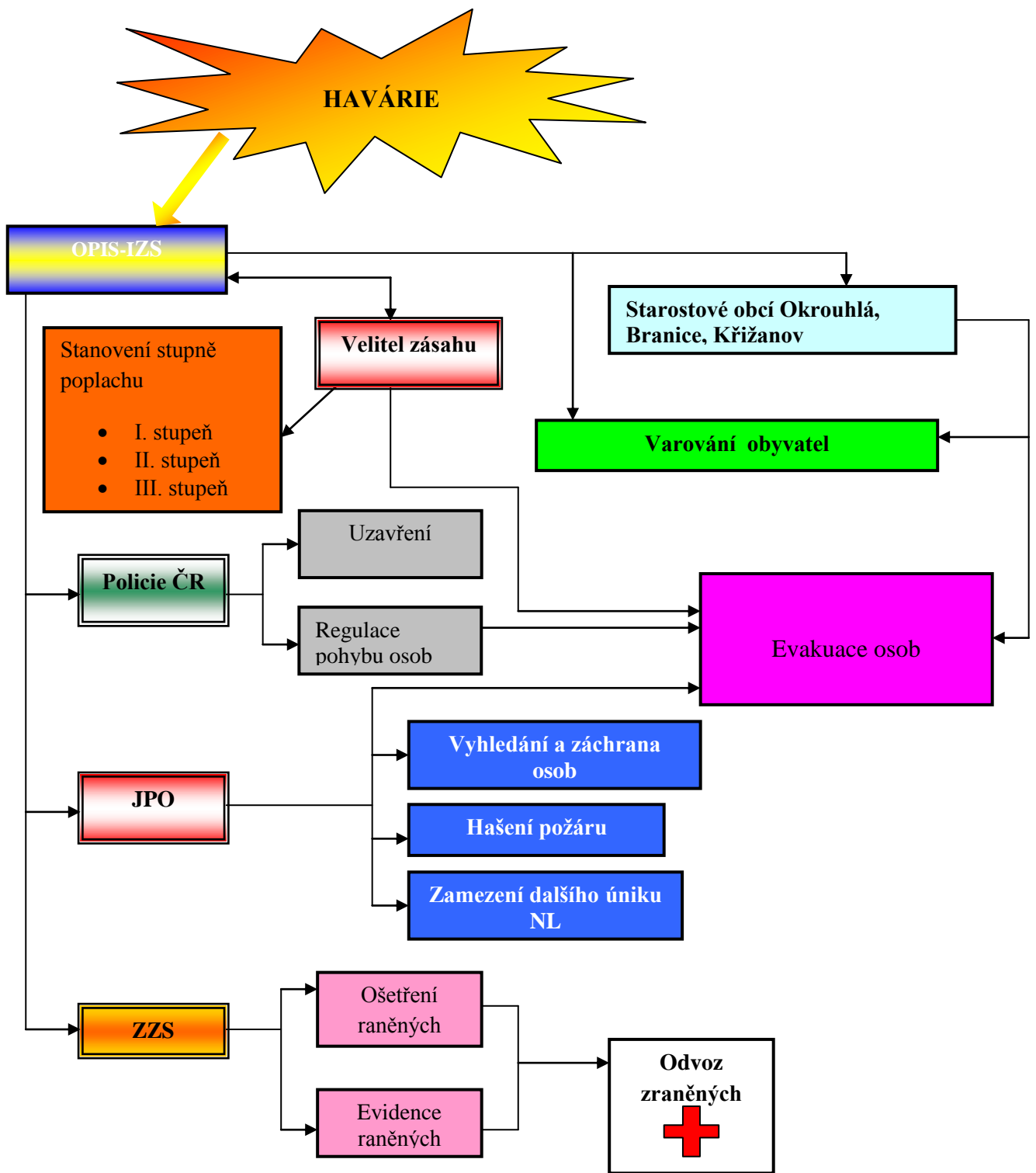
5.1.3 Zdravotnická záchranná služba

Poslední složkou je Zdravotnická záchranná služba Jčk, která poskytuje zejména pomoc, ošetření a jinou zdravotní péči zraněným obyvatelům.

Jednotlivé zásady koordinace složek IZS při mimořádné události v úložišti propan-butanu Branice společnosti Tomegas, s.r.o., názorně ukazuje následující přehledný obrázek.³⁹

³⁸ LINHART, P. et al. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*. Praha, 2003. s. 71-72.

³⁹ Vnější havarijní plán Tomegas, s.r.o., Úložiště propan-butanu Branice.

5.2 Síly a prostředky Policie ČR při mimořádné události

V případě vyhlášení mimořádné události, ke které došlo v prostoru úložiště propan-butanu Tomegas, s.r.o. Branice, se označuje nezbytná oblast, ve které hrozí riziko a následně se uzavírá území vymezené hranicí vnější části ZHP. Toto se provádí za využití jednotlivých hlídek Policie ČR na pevných stanovištích, do 30 minut po oznámení mimořádné události. Veřejná doprava je odkloněna, operační středisko HZS zajistí uzavření určeného úseku železniční tratě mezi železničními stanicemi Milevsko a Branice. Při bezprostředním ohrožení života a zdraví zasahujících policistů velitel zásahu vyhodnotí vzniklou situaci a rozhodne, cestou operačního střediska HZS a operačního střediska PČR o náhradních stanovištích a to tak, aby byl zachován účel přijatých opatření.

Jednotlivé síly a prostředky PČR pro zabezpečení veřejného pořádku, bezpečnosti, nasazení a odpovědnosti jsou patrné z následující tabulky:

Plněný úkol	Čas	Odpovídá	Síly a prostř.	Vyrozumění
Uzavření komunikací na pevných stanovištích	do 30' po oznámení MU	OOP Milevsko Zv. Podhradí	4 policisté 2 sl. vozidla	oper. středisko ÚO Písek
Vyslání pohyblivé hlídky činnosti v ohroženém prostoru	dle potřeby	velitel opatření OŘP Písek	2 policisté 1 sl. vozidlo	oper. středisko ÚO Písek
Provádění hlídkové činnosti v ohroženém prostoru	po provedení evakuaci	velitel opatření OŘP Písek	4 policisté 2 sl. vozidla	oper. středisko ÚO Písek

Vlastní zdroj

5.3 Pevná stanoviště hlídek Policie ČR

Na pevných stanovištích plní PČR zejména tyto úkoly:

- do uzavřeného prostoru nepovolit vstup a vjezd nepovolaným osobám,
- umožnit vjezd vozidlům a vstup osobám jedoucím ve služebních vozidlech označeným znakem Policie ČR, HZS ČR a zdravotnické záchranné služby, které plní služební úkony v ZHP a dalším přizvaným osobám,
- po provedené samovolné nebo řízené evakuaci provádět kontroly vozidel a osob vyjíždějících ze ZHP s cílem preventivně působit proti rabování,
- bezodkladně hlásit operačnímu středisku Územního odboru Písek zjištěná podezření ze spáchání trestné činnosti, narušení plynulosti a bezpečnosti v dopravě, které by mohly mít negativní dopad na průjezdnost.

Úplná přehlednost jednotlivých hlídek na pevných stanovištích je patrná z následující tabulky a z přílohy č. II-pevná stanoviště hlídek Policie ČR:

Místo uzávěry	Způsob uzávěry	Provede
Branice křiž. III/12121 a III/10551	PČR hlídka	OOP Zv. Podhradí
Branice křiž. místních komunikací v prostoru před OÚ Branice	PČR hlídka	OOP Zv. Podhradí
křiž. A 44 II/105 a III/10552	PČR hlídka	OOP Milevsko
křiž. A 41 II/105 a III/10546	PČR hlídka	OOP Milevsko

Vlastní zdroj

6 Metody zpracování dat

6.1 Rozhovor s velitelem zásahu npor. Bc. Lukášem Kamenským

Pro účely bakalářské práce byl provedl rozhovor s příslušníkem HZS Jihočeského kraje, požární stanice Milevsko, npor. Bc. Lukášem Kamenským, který byl v době požáru v objektu úložiště propan-butanu Branice velitelem zásahu a kterému byly položeny otázky týkající se uvedené mimořádné události, zejména:

- jak probíhal vlastní zásah na místě mimořádné události,
- co komplikovalo průběh a bezpečnost prováděných záchranných a likvidačních prací,
- jak fungovala spolupráce jednotlivých složek IZS,
- jaké síly a prostředky musely být vynaložené k likvidaci požáru,
- jednotlivé klady a nedostatky zjištěné v průběhu zásahu.

Dne 2.2.2012 v 18.36 hodin bylo na Krajské operační a informační středisko HZS Jihočeského kraje přijato oznámení o vzniku požáru v objektu úložiště propan-butanu firmy Tomegas, s.r.o. v Branících, okr. Písek. V době požáru se v objektu mělo nacházet několik zaměstnanců, kterým se včas podařilo opustit ohrožený prostor. Operačním důstojníkem HZS bylo rozhodnuto o vyhlášení prvního stupně poplachu a povolání jednotek požární ochrany podle požárního poplachového plánu kraje.⁴⁰ Na místo zásahu byly vyslány jednotky HZS Jihočeského kraje, stanice Milevsko s technikou (cisterna automobilová speciál, dále jen CAS) CAS 15 a CAS 32, stanice Písek s technikou CAS 20, CAS 32 a CAS 20. Z mého rozhodnutí a vyhodnocení situace na místě byly na místo povolané dále jednotky Sboru dobrovolných hasičů obcí Milevsko, Branice.

Po mém příjezdu na místo jsem zjistil, že požár již zasáhl vstupní část plnirny tlakových lahví a dále se šíří po ploše objektu. Po vyhodnocení situace jsem dospěl k závěru, že vyslané síly a prostředky na likvidaci požáru budou nedostačující, a proto jsem jako velitel zásahu požádal operační středisko o vyhlášení II. Stupně požárního poplachu, zároveň jsem požádal o povolání dalších jednotek Sboru dobrovolných hasičů (dále jen SDH), kdy se na místo dostavily jednotky Bernartice, Sepekov a Podolí I. Na

⁴⁰ Nařízení Jihočeského kraje č. 35/2011, kterým se vydává požární poplachový plán Jihočeského kraje.

základě závažnosti události dále operační důstojník rozhodl o vyslání na místo jednotky HZS České Budějovice s termokamerami. Vzhledem k přítomnosti železničních vagónů naplněných propan-butanem byla na místo rovněž povolána jednotka HZS podniku Správa železniční dopravní cesty České Budějovice s technikou CAS 24 a CAS 32. Už vzhledem k povoláním silám a prostředkům bylo patrné, že se jednalo o rozsáhlý požár s velkým rizikem možných dalších škodlivých následků díky velkému množství uloženého propan-butanu.

Jak jsem uvedl, jako první jsem byl na místě společně se svojí jednotkou HZS Milevsko. Ihned po příjezdu na místo jsme provedli postavení techniky do vzdálenosti cca 40 metrů od zasažené budovy. V té době jsem byl informován jedním z pracovníků firmy Tomegas, s.r.o., že v objektu se již nenachází žádná osoba a že se podařilo uzavřít přívod plynu ze stacionárních zásobníků o objemu 45 tun propan-butanu, které se nachází v těsné blízkosti požárem zasažené plnárny.

S ohledem na přítomnost velkého množství tlakových lahví jsem rozhodl, že bude provedeno ochlazování prostoru ve vstupním prostoru plnárny za použití lafetové proudnice, kdy jako hasící médium byla použita voda. Již při tomto ochlazování začalo docházet k jednotlivým explozím tlakových lahví, kdy k zabezpečení ochrany zasahujících příslušníků jsem nařídil přerušeni hasebních prací a stažení požární techniky do bezpečné vzdálenosti od explodujících tlakových lahví. V té době jsem celý případ řešil ve spojení s řídicím důstojníkem, kdy se musela v první řadě řešit otázka případného rozšíření požáru na nadzemní stacionární zásobníky, protože případné zasažení těchto zásobníků by vážně zkomplikovalo celou situaci. Z tohoto důvodu jsem nařídil zřízení čerpacího stanoviště u požární nádrže k přípravě ochrany těchto stacionárních zásobníků, které v danou dobu představovaly nejzávažnější riziko v místě zásahu.

Vlivem vysoké teploty došlo k postupné destrukci celé budovy plnárny. V tuto dobu tlakové lahve a střepiny z těchto lahví odlétávaly do vzdálenosti až 200 metrů od místa požáru. S ohledem na klimatické podmínky v době požáru (silný mráz pohybující se v rozmezí mezi -15 st. C až -18 st. C) nám byla z počátku zásahu znemožněna okamžitá dodávka vody. Toto bylo v samém prvopočátku. Postupně, jak se na místo dostavovaly další jednotky, docházelo ke zlepšení situace, kdy bych zejména vyzvedl činnost jednotek SDH, které se výraznou měrou podílely na zásobování vodou.

K samotné lokalizaci požáru došlo ve 20.18 hodin, kdy se podařilo požár za pomoci dostupných sil a techniky lokalizovat. Nadále však bylo potřeba zejména k vysokým teplotám tlakových lahví provádět ochlazování celého místa zásahu. Místo požáru bylo předáno majiteli firmy po celkovém dohašení ve 23.00 hodin. Díky zásahu pracovníků firmy, kteří včas uzavřeli přívod plynu ze stacionárních zásobníků, a že se nám podařilo tyto zásobníky po celou dobu zásahu ochlazovat, nemusela být nařízená evakuace osob. Ještě bych chtěl dodat, že i po dohašení požáru se na místě nacházely poškozené tlakové lahve, z nichž unikal plyn, z tohoto důvodu jsem rozhodl na místě ponechat jednotku SDH Milevsko. Jak jsem již uvedl, požár velkou měrou komplikovalo několik faktorů, zejména to byl silný mráz, který výraznou měrou komplikoval hasební práce, dále pak jednotlivé tlakové lahve, kdy docházelo k jejich explozím, střepiny těchto lahví létaly do vzdálenosti několik stovek metrů. I přes toto vše však z pohledu velitele zásahu mohu hodnotit kladně ty skutečnosti, že se nám podařilo požár lokalizovat a při požáru nedošlo k žádnému zranění ani usmrcení osob. Rovněž bych zdůraznil, že s ohledem na nebezpečnost uvedeného objektu, od vzniku provozovny do současné doby, neproběhlo v tomto areálu žádné cvičení, kde by si jednotlivé složky IZS mohly vyzkoušet svoji činnost. Až teprve tento ostrý požár prověřil Vnější havarijní plán vypracovaný na tento objekt, včetně činnosti jednotlivých složek IZS, kdy bylo potřeba včas a správně reagovat, správně rozvrhnout síly a prostředky. Jednotlivé složky IZS tak musely ukázat svoji skutečnou znalost, je pravdou, že takováto událost prověří okamžitou připravenost, při tomto zákonitě musí dojít k určitým negativním jevům, ze kterých je potřeba vzít si příklad a začlenit je do VHP, protože samotná praxe ukáže jednotlivé slabiny.

Pokud se k celé situaci mám závěrem ještě jednou vrátit a zhodnotit z pohledu velitele zásahu jednotlivé poznatky, vybral bych ty nezávažnější, jedná se zejména o:

- *v počáteční fázi nedostatek sil a prostředků,*
- *z důvodu silného mrazu nedostatek požární vody, absence hydrantové sítě v areálu,*
- *špatné spojení mezi zasahujícími složkami IZS (docházelo k výpadkům spojení),*
- *špatná informovanost obyvatel v prvopočátku vzniku události.⁴¹*

⁴¹ rozhovor s panem Bc. Lukášem Kamenským, velitelem Požární stanice Milevsko, Hasičského záchranného sboru JČk, ze dne 20. listopadu 2013.

6.2 Rozhovor se starostou obce Branice Stanislavem Češkou

Dále byl proveden rozhovor se starostou obce Branice, okr. Písek, Stanislavem Češkou, kterému byly položeny otázky týkající se zejména:

- informovanosti a komunikace mezi zasahujícími složkami a představiteli ohrožených obcí,
- spokojenosti a pohledu občanů na uvedenou událost,
- přijatých opatření k zabránění, či omezení podobných havárií.

O uvedeném požáru jsem byl informován prostřednictvím operačního střediska Hasičského záchranného sboru. V prvních chvílích jsem však nevěděl, co se vlastně stalo, nebo jak velký je rozsah uvedeného požáru, co hoří.

Dostavil jsem se na místo události, kde jsem se spojil s velitelem zásahu. V prvních okamžicích byla situace na místě velice nepřehledná a řekl bych i chaotická, začalo docházet k jednotlivým explozím tlakových lahví, což bylo dost nebezpečné, jelikož střepiny odlétávaly do vzdálenosti několika desítek metrů. V tomto okamžiku nebylo moc času na nějaké řeči a dohady, vše stejně přehlušovaly mohutné výbuchy z explodovaných tlakových lahví. Pokud někdo nezažil na vlastní oči, jak jsou tyto výbuchy propan-butanu nebezpečné, těžko si to dokáže představit. A to v areálu bylo uloženo několik desítek těchto tlakových lahví.

V samotném počátku požáru byla zvažována evakuace obcí Branice a Okrouhlá vzhledem k nebezpečí, že dojde i k požáru čtyřech nadzemních stacionárních zásobníků propan- butanu. Proto jsem již podle Vnějšího havarijního plánu začal připravovat evakuaci občanů Branic. V průběhu lokalizace požáru bylo rozhodnuto, že evakuace občanů nebude nutná. Informoval jsem tedy cca pět rodin, jejich obydlí jsou ve vzdálenosti do 100 metrů od objektu. S těmito jsem se dohodl, že bude lepší, když obydlí opustí do doby, než bude požár pod kontrolou.

K samotnému prvopočátku události bych ještě chtěl říci, že mezi občany panoval samozřejmě zmatek, nikdo pořádně nevěděl, co se děje. Sirény v obci sice oznamovaly požár, ale vzhledem k přehlušujícím výbuchům tlakových lahví nebylo slyšet, co se stalo. Lidé samozřejmě viděli, že něco hoří v uvedeném objektu a tak raději sami odjížděli k příbuzným či známým do okolí. Já osobně jsem navštívil starší občany, kteří bydlí v zóně, tedy do 1 kilometru od objektu a kteří nevlastní auta, popřípadě jsou sami. Tyto

jsem informoval o situaci, aby v případě nutnosti byli připraveni na možnou evakuaci. Tato však, jak jsem uvedl, nebyla nutná a celá situace byla jednotlivými složkami zvládnuta. Já osobně se domnívám, že po počátečním zmatku, který byl zapříčiněn nedostatečnou informovaností, bylo vše zvládnuto na výbornou a spolupráci jednotlivých složek IZS mohu hodnotit jen kladně.

V osobním rozhovoru dále starosta obce Branice Stanislav Češka uvedl:

Už v době, kdy se vedení obce vyjadřovalo k povolení umístění a provozu velkoskladu plynu firmy Tomegas, s.r.o., připravovali proti tomuto místní občané petici. Tato se nakonec neuskutečnila, protože firma se zaručila zajištěním bezpečnosti. Uvedený požár opět vyvolal mezi obyvateli Branice i Okrouhlé vlnu nevole proti úložišti plynu. Ihned po požáru bylo znát, že obyvatelé naší obce se uvedeného objektu bojí a nechtějí v blízkosti svých domovů největší úložiště plynu na jihu Čech, popřípadě žádají omezení tohoto provozu. Došlo tedy k opětovnému sepsání petice s tím, že žádají, aby byla provozovna Firmy Tomegas, s.r.o. zrušena, nebo aby se omezil provoz. Podotýkám, že po samotném požáru se obec Branice rozdělila na dva tábory, petici podepsala jen část občanů, kdy bylo nasbíráno kolem 300 podpisů. Já osobně jsem tuto petici podpořil. Petice byla odeslána na krajský úřad. Samotní občané totiž nemají mnoho možností, jak se proti firmě Tomegas, s.r.o. bránit. I když je úložiště velmi blízko obce Branice, území náleží do katastru jiné obce. Veškerá povolení a stavební řízení má firma v pořádku a tak občané mohou peticí dosáhnout pouze toho, aby se úložiště plynu dále nerozšiřovalo. V roce 2013 totiž firma Tomegas, s.r.o. požádala o navýšení skladovacích kapacit na 1600 tun hořlavých plynů, kdy toto množství by místo stávajících čtyřech nadzemních stacionárních zásobníků mělo být uloženo v deseti velkoobjemových zásobnících a dvaadvaceti železničních cisternách.

Vzhledem k stávající situaci jsem oslovil všechny dotčené orgány – hasiče, policii, majitele firmy Tomegas, s.r.o. Městský úřad Milevsko a Krajský úřad Jihočeského kraje, kdy jsem chtěl uskutečnit diskusní setkání s občany. Toto se podařilo uskutečnit pouze částečně. Postupně, jak plynul čas od uvedeného požáru, přestaly se o celou záležitost zajímat jak sdělovací prostředky, tak i jednotlivé dotčené orgány. Podařilo se mně uskutečnit pouze neoficiální setkání za účasti starostů obcí Branice, Okrouhlé a Křižanova se zástupci společnosti Tomegas, s.r.o. Tohoto jednání se účastnila i zhruba 50 občanů dotčených obcí. Jednání proběhlo v samotném objektu firmy Tomegas, s.r.o. – úložiště propan-butanu Branice, zde proběhla prohlídka celého

objektu s cílem seznámit občany s veškerým provozem v areálu. Je pravdou, že v průběhu jednání docházelo i k bouřlivým diskuzím, zejména co se týkalo samotného zabezpečení bezpečnosti.

Vzhledem k tomu, jak se stavěly dotčené orgány k situaci bezprostředně po požáru, pokládám toto jednání za nedostatečné, bohužel v současné době již tento problém nikoho opět nezajímá.

Závěrem svého rozhovoru bych celou situaci zhodnotil do následujících poznatků:

- přes počáteční, řekl bych chaos na místě, než se situace stabilizovala a zjistilo se, co se vůbec stalo, bych chtěl vyzvednout přístup složek IZS a především profesionální činnost Hasičského záchranného sboru,
- kladně můžu hodnotit spolupráci všech složek IZS s orgány dotčených obcí a společné koordinování v průběhu zásahu,
- dále bych chtěl ocenit přístup vedení firmy Tomegas, s.r.o. při likvidaci následků požáru,
- co se mi však nelíbilo, byl přístup jednotlivých vrcholných představitelů Jihočeského kraje, kteří po této události slibovali, a bohužel u slibů jen zůstalo.⁴²

6.3 Řešení mimořádné události z pohledu Policie ČR

Dne 2.2.2012 v 18.38 hodin obdržela dozorcí služba Policie ČR, Obvodního oddělení Milevsko prostřednictvím operačního střediska Územního odboru Písek oznámení o výjezdu HZS k požáru, ke kterému mělo dojít v areálu firmy Tomegas, s.r.o., úložiště propan-butanu v obci Branice, okr. Písek. Na místo byla okamžitě vyslána hlídka Obvodního oddělení Milevsko s volacím znakem Pískot 313. Tato hlídka se dostavila na místo požáru v 18.50 hodin, kdy ihned podala prvotní informaci o velikosti a vážnosti vzniklého požáru. Bylo zjištěno, že se jedná o rozsáhlý požár budovy plnirny propan-butanových lahví, kdy dochází k výbuchům těchto lahví. V té době tato hlídka komunikovala s velitelem zásahu, kdy postupovala dle jeho pokynů. Jelikož v té době docházelo k explozím jednotlivých uskladněných tlakových lahví

⁴² Rozhovor s panem Stanislavem Češkou, starostou obce Branice, ze dne 3.12.2013

a požár získával na intenzitě, bylo ze strany velitele zásahu rozhodnuto, že se všechny zasahující jednotky stáhnou do bezpečné vzdálenosti.

Bylo rozhodnuto, že z objektu budou vyvezena nákladní vozidla, na kterých byly uloženy tlakové lahve a dále automobilové cisterny, pro případ, že by došlo k rozšíření požáru. Dále tato hlídka zabezpečovala, aby se do místa mimořádné události nedostaly nepovolané osoby.

Na základě vážnosti celé události byla dle VHP dne 2.2.2012 v 18.53 hodin vyhlášena uzávěra. V rámci zajištění dostatečného počtu sil a prostředků byla vyrozuměna Městská policie Milevsko, která byla požádána o součinnost při provádění uzávěře jednotlivých komunikací v okolí mimořádné události. Hlídka městské policie zaujala pevné stanoviště na silnici č. II/105, kdy odkláněla dopravu dle vyznačené objezdové trasy. V 18.55 hodin se na místo dostavila druhá hlídka Obvodního oddělení Milevsko s volacím znakem Pískot 312, která zaujala pevné stanoviště na téže silnici, ale v opačném směru. Tímto byl uzavřen hlavní silniční průjezd z Milevska na Písek. Na místo se rovněž dostavila hlídka Obvodního oddělení Zvíkovské Podhradí, která provedla uzavření příjezdové trasy v obci Branice.

O celé situaci byl vyrozuměn vedoucí Obvodního oddělení Milevsko, který se neprodleně dostavil na místo. Dle VHP byli vyrozuměni jednotliví starostové dotčených obcí a rovněž starosta Milevska, jakožto obce s rozšířenou působností.

V 19.35 hodin podala hlídka Pískot 312 zprávu o tom, že velitel zásahu rozhodl, že nebude nutné provést evakuaci občanů dotčených nemovitostí.

V průběhu zásahu byly podávány průběžné zprávy o situaci na místě, a to prostřednictvím dozorcí služby Obvodního oddělení Milevsko a následně přes operační středisko Územního odboru Písek, o mimořádné události byly informovány jednotlivé sdělovací prostředky.

Na místo se dostavila rovněž hlídka Obvodního oddělení Týn nad Vltavou, která zajišťovala průjezdnost příjezdové cesty k požáru pro jednotlivá vozidla IZS.

Ve 20.23 hodin velitel zásahu uvedl, že došlo k lokalizaci požáru a již probíhají pouze dohašovací práce. Na základě této zprávy vedoucí Obvodního oddělení Milevsko rozhodl o ukončení uzávěry a zrušení jednotlivých pevných stanovišť. O tomto byla provedena hlásná služba a rovněž byla tato informace předána jednotlivým starostům

Již od ohlášení události postupovalo Krajské operační a informační středisko HZS podle VHP areálu úložiště propan-butanu Branice firmy Tomegas, s.r.o. a informovalo Policii ČR, Územní odbor Písek. Operační důstojník postupoval dle pokynů zpracovaných vnějším havarijním plánem pro případ mimořádné události v uvedeném objektu.

Postupně se na místo požáru dostavily hlídky Obvodního oddělení Milevsko, do jehož působnosti objekt firmy Tomegas, s.r.o. spadá, Zvíkovského Podhradí a Týn nad Vltavou, rovněž pak hlídka Městské policie Milevsko.⁴³

Tyto hlídky prováděly v součinnosti a v souladu s VHP zejména následující úkony:

Uzávěru a odklon dopravy, do uzavřeného prostoru nepovolit vstup a vjezd nepovolaným osobám, umožnit vjezd vozidlům a vstup osobám jedoucím ve služebních vozidlech označeným znakem Policie ČR, HZS ČR a zdravotnické záchranné služby, které plní služební úkony v Zóně havarijního plánování (dále jen ZHP) a dalším přizvaným osobám, po provedené případné samovolné nebo řízené evakuaci provádět kontroly vozidel a osob vyjíždějících ze ZHP s cílem preventivně působit proti rabování, bezodkladně hlásit operačnímu středisku Policie ČR, Územního odboru Písek zjištěná podezření ze spáchání trestné činnosti, narušení plynulosti a bezpečnosti v dopravě, které by mohly mít negativní dopad na průjezdnost.

Jedna hlídka Obvodního oddělení Milevsko, společně s vedoucím tohoto oddělení působila v místě požáru, kde úzce spolupracovala s velitelem zásahu, kterým byl v dané situaci velitel HZS stanice Milevsko. Jednalo se především o předávání informací o mimořádné události, dále plnění úkolů při možné evakuaci osob z několika okolních obydlených samot. Rovněž tato hlídka zajišťovala zamezení vstupu nepovolaných osob do areálu úložiště v samotné blízkosti místa mimořádné události.

Z pohledu Policie ČR lze kladně ohodnotit akceschopnost a včasné reagování na vzniklou mimořádnou událost. Je třeba zdůraznit, že na Obvodních odděleních Milevsko a Zvíkovského Podhradí v době této mimořádné události vykonávala službu jedna dvoučlenná hlídka.

⁴³ Interní zdroj, čj.KRPC-19389/čj-2012-020512.

Včasným vyrozuměním a vstřícností dalších policistů těchto oddělení se však podařilo včas zabezpečit a uzavřít jednotlivá stanoviště a tím zamezit vstupu nepovolaných osob. Dále je třeba zdůraznit, že od samotného vzniku VHP na uvedený objekt neproběhlo ani jedno společné cvičení složek IZS a pracovníků uvedené firmy. I přes tento nedostatek lze však velice pozitivně hodnotit vzájemnou spolupráci všech složek IZS i přítomných pracovníků firmy Tomegas, s.r.o., kteří si tak naostro bez jakékoliv přípravy mohli vyzkoušet svoji připravenost.

Ihned, jakmile to okolnosti dovolily, bylo na místě zahájeno vyšetřování příčin vzniku požáru. Zde je patrná jednotlivá propojenost složek IZS. Zatímco v době vzniku požáru, průběhu a vlastní likvidace požáru na místě řídil činnosti složek IZS příslušník HZS, v době, kdy začalo probíhat vyšetřování, přechází tato činnost na pracovníky Policie ČR, která ve spolupráci s pracovníkem oddělení zjišťování příčin vzniku požáru provádí další úkony.

V daném případě bylo stanoveno několik vyšetřovacích verzí příčin vzniku požáru, z nichž jako hlavní byly pro další vyšetřování stanoveny tři základní příčiny požáru

- úmyslné zavinění požáru,
- nedbalost některého ze zaměstnanců, či porušení předpisů,
- technická závada na zařízení.

K objasnění jednotlivých verzí byly vyžádány znalecké posudky. Postupem vyšetřování, které prováděla Policie ČR, Služba kriminální policie a vyšetřování Územního odboru Písek, postupně docházelo k vyvracení jednotlivých verzí vzniku požáru, kdy po provedeném vyšetřování byla jako příčina požáru stanovena technická závada na zařízení.

Z takto získaných materiálů lze učinit závěr, že i když bylo od počátku postupováno dle vnějšího havarijního plánu, neobešel se celý zásah bez potíží. Tyto se projeví zejména v samém počátku, a to zejména v době, než bylo soustředěno dostatečné množství sil a prostředků ke zvládnutí celé události. S tímto stavem se bohužel v praxi zřejmě dá jen těžko něco udělat. Vzhledem k poslední době, kdy je cíl snižování počtu příslušníků HZS, tak i Policie ČR, se bude muset běžný občan smířit s tím, že plná akceschopnost jednotlivých složek IZS může trvat i delší dobu.

Přes tyto objektivní potíže však lze učinit závěr, že tento zásah prověřil připravenost složek IZS a přesto, že za celou dobu fungování uvedeného úložiště zde neproběhlo ani jedno námětové cvičení, lze celkově spolupráci, komunikaci a řízení složek IZS v průběhu události hodnotit kladně.

Ze získaným materiálů lze dále konstatovat, že při dané události se vyskytly rovněž subjektivní potíže, a to způsobené zejména povětrnostními podmínkami v době požáru, kdy teploty dosahovaly - 15 až - 18 stupňů. Za těchto podmínek docházelo k zamrznání hasící vody, což do značné míry komplikovalo hasební práce. Dále vlivem těchto nízkých teplot docházelo k výpadkům radiového spojení mezi složkami IZS. Tyto potíže se dařilo postupně odstraňovat se zapojením dalších záchranných složek.

V neposlední řadě uvedený požár odhalil zcela nedostatečný informační systém, kdy silné výbuchy a detonace zcela přehlušily varovné sirény, což vneslo mezi občany ještě větší chaos. Rovněž v průběhu požáru chyběla spolupráce a komunikace s vedením firmy, což se projevilo zejména tím, že nebylo možné z objektu odstranit do bezpečí železniční cisterny, nebo nákladní auta s cisternami a propanbutanovými lahvemi. V tomto případě se projevilo to, že v objektu neproběhlo žádné námětové cvičení.

Ze získaných poznatků bych navrhoval do budoucna přijmout zejména tyto základní opatření:

- nejméně jedenkrát za 2 roky provést v daném objektu námětové cvičení zaměřené na případný vznik mimořádné události se zapojením činnosti pracovníků firmy a dalších záchranných složek,
- vybudovat v daném objektu hydrantovou síť, čímž by byl vyřešen problém při případném požáru,
- vyhodnotit jednotlivé informační zdroje a zaměřit se na informovanost občanů prostřednictvím rozesílání informačních SMS zpráv.

6.4 Dotazníkový průzkum

K objektivnímu zjištění skutečné spokojenosti s prací Integrovaného záchranného systému, s předáváním informací veřejnosti a následným přijatým opatřením k zabránění mimořádné události byl zpracován a předložen v období od 28. listopadu 2013 do 5. ledna 2014 v rámci průzkumu k vyplnění anonymní dotazník. Tohoto dotazníkového průzkumu zúčastnilo celkem 135 občanů nejvíce

postižené obce Branice, z celkového počtu 279 trvale žijících občanů, různého věku, pohlaví a vzdělání. Anonymní dotazník byl sestaven jednoduchou srozumitelnou formou otázek, nabízejících několik možných variant odpovědí, ze kterých bylo možné vybrat pouze jednu odpověď, která se nejvíce přiblížila vlastnímu názoru respondenta.

Pro účely zjištění skutečného stavu problematiky týkající se činnosti Integrovaného záchranného systému byl vypracován dotazník, příloha č. I, této bakalářské práce. V dotazníku jsou kromě úvodu k respondentům obsaženy 4 základní statistické otázky. V další části je celkem 14 otázek se zaměřením na práci Integrovaného záchranného systému, informovanost a přijatá opatření.

Předmětné otázky byly zkoncipovány jakožto otázky uzavřené. V dotazníku respondenti v počtu 80 osob na položené otázky odpovídali vyznačením „X“ do takto označené kolonky. Předání, zpracování i odevzdání dotazníků proběhlo anonymním způsobem, a to z důvodu toho, aby se metodou podařilo získat co nejvyššího počtu pravdivě zodpovězených odpovědí, kdy zmíněný anonymní způsob zpracování vyhovoval bez výhrad všem zúčastněným respondentům.

V rámci průzkumu bylo respondentům předáno celkem 135 dotazníků, kdy zpět byly tyto vráceny v počtu 80 kusů. Návratnost vyplněných dotazníků byla tedy ve výši 59,2%.

Výsledky průzkumu

Dotazníkového šetření a průzkumu se tedy nakonec zúčastnilo celkem 80 respondentů – občanů obce Branice, různého věku, pohlaví a vzdělání, kteří odevzdali vyplněný dotazník.

Pro srozumitelnější, přehlednější a snadnější orientaci v údajích vycházejících z výsledků průzkumu, byla každá otázka dotazníku vyhodnocena zvlášť. U otázek je pro zpřehlednění sestavena tabulka s uvedením odpovědí respondentů. Z tabulek jsou zřejmé statistické údaje k otázkám, na které byli respondenti v dotazníku dotazováni.

Dotazník byl rozdělen, jak je již v úvodu uvedeno, na dvě části. První část, která obsahuje čtyři základní statistické otázky, týkající se údajů k osobě respondenta a část druhá, kde je celkem čtrnáct otázek týkající se vlastní problematiky.

Statistické otázky

Pohlaví

V první statistické otázce dotazníku byli respondenti dotazováni na pohlaví, což znamená, že bylo zjišťováno, zda se jedná o ženu či muže. Odpovědi respondentů jsou znázorněny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 - pohlaví respondentů

Pohlaví	muž		žena	
	počet	%	počet	%
	45	56,25	35	43,75

Z tabulky č. 1 je zřejmé, že z celkových 80 respondentů - obyvatel, kteří vyplnili a odevzdali dotazník, bylo 45 mužů, což činí 56,25% z celkového počtu respondentů a 35 žen, což činí 43,75.

Věk

Druhou statistickou otázkou dotazníku byli respondenti dotazováni na věk, čímž byl zjišťován skutečný věk respondentů, tento byl rozdělen do 4 kategorií. Odpovědi respondentů jsou znázorněny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – věk respondentů

Věk	18-24		25-35		36-55		56 a více	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
	5	6,25	16	20,0	30	37,5	29	36,25

Z tabulky č. 2 je přehledné, že z celkových 80 respondentů - občanů, kteří vyplnili a odevzdali dotazník, bylo 5 respondentů ve věku 18-24 let, což činilo 6,25% z celkového počtu respondentů, 16 respondentů bylo ve věku 25-35 let, což činilo 20,0% z celkového počtu respondentů, 30 respondentů bylo ve věku 36-55 let, což činilo 37,5% z celkového počtu respondentů a ve věku 56 a více bylo 29 respondentů, což činí 36,25% z celkového počtu respondentů.

Vzdělání

Ve třetí statistické otázce byli respondenti dotazováni na nejvyšší dosažené vzdělání. Odpovědi byly rozděleny do tří skupin na vzdělání, základní, střední a vysokoškolské. Odpovědi respondentů jsou znázorněny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – vzdělání respondentů

Vzdělání	základní		střední		vysokoškolské	
	počet	%	počet	%	počet	%
	22	27,5	53	66,25	5	6,25

Z tabulky č. 3 je zřejmé, že z celkových 80 respondentů, kteří vyplnili a odevzdali dotazník, dosáhlo základního vzdělání 22 respondentů, což je 27,5% z celkového počtu respondentů, středního vzdělání dosáhlo 53 respondentů, což činí 66,25% z celkového počtu respondentů a vysokoškolského vzdělání dosáhlo 5 respondentů, což činí v přepočtu 6,25% z celkového počtu respondentů.

Stav

Ve čtvrté statistické otázce byli respondenti dotazováni na svůj rodinný stav. Odpovědi respondentů jsou znázorněny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 4 – rodinný stav respondentů

Stav	svobodný		ženatý/vdaná		rozvedený/á	
	počet	%	počet	%	počet	%
	18	22,5	52	65	10	12,5

Z tabulky č. 4 je zřejmé, že z celkových 80 respondentů, kteří vyplnili a odevzdali dotazník, bylo 18 respondentů svobodných, což je 22,5% z celkového počtu respondentů, 52 respondentů bylo ženatých či vdaných, což je 65% z celkového počtu respondentů a 10 respondentů bylo rozvedených, což je 12,5% z celkového počtu respondentů.

Otázka č. 1

Byli jste přímými svědky požáru v objektu firmy Tomegas, s.r.o.?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 5, kdy tabulka je rozdělena samostatně na muže a ženy bez rozdílu věku a vzdělání. Z předchozích tabulek je zřejmé, že z celkového počtu 80 dotazovaných je 45 mužů a 35 žen.

Tabulka č. 5

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	25	31.25	0	0	8	17.77	47	58.75	0	0
Muži	17	37.77	0	0	8	17.77	20	44.44	0	0
Ženy	8	22.85	0	0	0	0	27	77.14	0	0

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 5 je zřejmé, že ze všech 80 respondentů, bylo celkem 45 respondentů – mužů a 35 respondentů žen, kdy všichni dotazovaní bez rozdílu věku a vzdělání odpověděli na otázku, která obsahovala dotaz, zda byli přímými svědky požáru následovně, 25 dotazovaných uvedlo odpověď určitě ano, 8 dotazovaných spíše ne a 47 dotazovaných uvedlo odpověď ne.

Otázka č. 2

Jaké vzpomínky ve Vás zanechal uvedený požár?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 6

Tabulka č. 6

Pohlaví	negativní		spíše neg.		smíšené		pozitivní		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	42	52.5	27	33.75	5	6.25	0	0	6	7.5
Muži	18	40.0	19	42.22	3	6.66	0	0	5	11.11
Ženy	24	68.57	8	22.85	2	5.71	0	0	1	2.85

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 6 je zřejmé, že ze všech 80 respondentů bylo celkem 45 respondentů – mužů a 35 respondentů žen, kdy všichni dotazovaní bez rozdílu věku a vzdělání, odpověděli na otázku, která obsahovala dotaz, jaké vzpomínky v dotazovaných zanechal uvedený požár úložiště plynu, následovně,

42 z celkového počtu dotázaných uvedlo odpověď, že mají negativní vzpomínky, 27 se domnívá, že vzpomínky jsou spíše negativní, 5 dotazovaných má vzpomínky smíšené a 6 respondentů uvedlo, že neví.

Otázka č. 3

Jak hodnotíte komunikaci jednotlivých složek IZS s občany?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 7

Tabulka č. 7

Pohlaví	negativně		spíše negat.		smíšené		pozitivní		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	0	0	5	6.25	8	10.0	61	76.25	6	7.50
Muži	0	0	0	0	6	13.33	35	77.77	4	8.88
Ženy	0	0	5	14.28	2	5.71	26	74.82	2	5.71

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 7 je zřejmé, že ze všech 80 respondentů, bez rozdílu věku vzdělání a pohlaví, odpověděli na otázku, jak hodnotí komunikaci jednotlivých složek IZS s občany, následovně, 61 z celkového počtu dotázaných uvedlo odpověď, že komunikaci hodnotí pozitivně, smíšené pocity z komunikace má 8 dotázaných, 5 dotázaných komunikaci složek IZS s občany hodnotí spíše negativně, 6 dotázaných z celkového počtu neví jak má komunikaci hodnotit.

Otázka č. 4

Byli jste spokojeni s činností jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 8

Tabulka č. 8

Pohlaví	určitě ano		spíše ano.		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	60	75.00	8	10.00	2	2.50	1	1.25	9	11.25
Muži	32	71.11	4	4.44	2	4.44	0	0	7	15.55
Ženy	28	80.00	4	11.42	0	0.00	1	2.85	2	5.71

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 8 je zřejmé, že ze všech 80 respondentů, bez rozdílu věku vzdělání a pohlaví, odpověděli na otázku, zda byli spokojeni s činností jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému, následovně, většina tedy 60 dotázaných, hodnotí činnosti určitě ano, 8 dotázaných spíše ano, dva dotazovaní muži hodnotí činnost spíše negativně, jedna žena hodnotí činnost negativně a 9 dotázaných neví.

Otázka č. 5

Cítíte se v současné době ve Vaší obci bezpečně s ohledem na provoz úložiště plynu?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 9

Tabulka č. 9

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	52	65.00	24	30.00	4	5.00				
Muži	26	57.77	15	33.33	4	8.88	0	0	0	0
Ženy	26	74.28	9	25.71	0	0	0	0	0	0

Z odpovědí v tabulce č. 9, kdy byli respondenti dotazováni na otázku, zda se cítí být ve své obci v bezpečí s ohledem na provoz úložiště plynu, převážná většina dotázaných odpověděla, že určitě ano 52, nebo spíše ano 24, další 4 dotazovaní muži uvedli spíše ne a, odpovědi ne a nevím neuvedl nikdo z dotazovaných.

Otázka č. 6

Přetrvává ve Vás pocit, že by mohlo v uvedeném objektu dojít opětovně k požáru nebo jiné škodlivé události?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 10

Tabulka č. 10

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	2	2.50	7	8.75	23	28.75	33	41.25	15	18.75
Muži	0	0	0	0	13	28.88	21	46.66	11	24.44
Ženy	2	5.71	7	20.00	10	28.57	12	34.28	4	11.42

Z odpovědí v tabulce č. 10, kdy byli respondenti dotazováni na otázku, zda v nich přetrvává pocit, že by mohlo v uvedeném objektu opětovně dojít k požáru nebo jiné provozní havárii, je zřejmé, že většina dotázaných respondentů odpověděla, že v nich tento pocit nepřetrvává,- 33 dotázaných, nebo spíše nepřetrvává 23 dotázaných, dvě ženy odpověděly, že v nich tento pocit určitě přetrvává, 7 žen, že v nich tento pocit přetrvává spíše ano, dále celkem 15 respondentů uvedlo, že neví. Z této tabulky je zřejmé, že strach z požáru, či jiné provozní havárie, mají převážně ženy, kdežto u mužů tento pocit ze strachu nepřevažuje.

Otázka č. 7

Zastáváte názor, že objekt je pro obec nebezpečný a jeho provoz by měl být omezen nebo zcela zrušen?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 11

Tabulka č. 11

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	13	16.25	23	28.75	14	17.50	24	30.00	7	8.75
Muži	5	11.11	5	11.11	12	26.66	18	17.77	5	11.11
Ženy	7	20.00	18	51.42	2	5.71	6	17.14	2	5.71

Z odpovědí v tabulce č. 11, kdy byli respondenti bez rozdílu věku a vzdělání dotazováni na otázku, zda zastávají názor, že objekt firmy Tomegas, s.r.o. je pro obec nebezpečný a měl by být omezen či zcela zrušen, 13 dotázaných odpovědělo, že určitě ano, 23 spíše ano, 14 spíše ne, 24 odpovědělo, že by provoz neměl být zrušen a 7 dotázaných odpovědělo, že neví.

Tato otázka, jak je patrné z vyhodnocení výsledků, potvrdila slova starosty obce, který ve svém rozhovoru uvedl, že ihned po požáru byla sepsána petice na zrušení objektu, který obec rozdělila na dva tábory. Z tabulky č. 11 je zřejmé, že i dotazníkový průzkum potvrdil, že občané jsou rozděleni na část, která je pro zrušení objektu, a to 45 % z celkového počtu 80 respondentů, a 47.5 % respondentů je pro zachování objektu.

Otázka č. 8

Znáte činnost, která je prováděná v uvedeném objektu, popř. množství uloženého plynu?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 12

Tabulka č. 12

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	6	7.50	33	41.25	33	41.25	5	6.25	3	3.75
Muži	4	8.882	18	40.00	19	42.22	2	4.44	2	4.44
Ženy	2	5.71	15	42.85	14	40.00	3	8.57	1	2.85

Z odpovědí v tabulce č. 12 bez rozdílu věku a vzdělání byli respondenti dotazováni k otázce, zda znají činnosti, kterou v uvedeném objektu provádí firma Tomegas, s.r.o. popř. jaké množství plynu je v objektu uloženo, 6 dotázaných uvedlo, že určitě znají činnost a množství uloženého plynu, 33 respondentů uvedlo odpověď spíše ano. 33 dotázaných uvedlo odpověď spíše ne, 5 dotázaných uvedlo, že nezná činnost a množství uloženého plynu, 3 respondenti uvedli, že neví. Respondenti, kteří v této otázce označili odpověď spíše ne, uvedli, že neznají množství uloženého plynu, který se v objektu nachází.

Otázka č. 9

Víte, jak se máte zachovat v případě vyhlášení mimořádné události v daném objektu?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 13

Tabulka č. 13

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	24	30.00	23	28.75	11	13.75	12	15.00	10	12.50
Muži	15	33.33	11	24.44	5	11.11	8	17.77	6	13.33
Ženy	9	25.71	12	34.28	6	17.14	4	11.42	4	11.42

Z odpovědí v tabulce č. 13 bez rozdílu věku a vzdělání byli respondenti dotazováni k otázce, zda ví, jak se mají chovat v případě vyhlášení mimořádné události v objektu firmy Tomegas, s.r.o., necelých 60 % dotázaných odpověděla, že určitě ví nebo, že spíše ví, jak se mají v případě mimořádné události zachovat. Necelých 30 % dotázaných neví, nebo spíše neví, jak se mají zachovat a 12.5% se vyjádřila, že si nejsou jisti, jak by se zachovali.

Otázka č. 10

Byli jste spokojeni se způsobem vyrozumění a informovanosti o události, popř. jak se máte chovat v případě vyhlášení evakuace?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 14

Tabulka č. 14

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	41	51.25	12	27.50	7	8.75	5	6.25	5	6.25
Muži	22	48.88	12	26.66	7	15.55	3	6.66	1	2.22
Ženy	19	54.28	10	28.57	0	0	2	5.71	4	11.42

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 14 je zřejmé, že ze všech 80 respondentů, bylo celkem 45 respondentů – mužů a 35 respondentů žen, kdy všichni dotazovaní bez rozdílu věku a vzdělání odpověděli na otázku, která obsahovala dotaz, zda byli spokojeni se způsobem vyrozumění a informování o proběhu události, následovně; 41 z celkového počtu dotázaných uvedlo odpověď určitě ano, 12 respondentů odpovědělo spíše ano, 7 respondentů spíše ne, 5 dotázaných nebylo spokojeno a 5 respondentů uvedlo, že neví.

Otázka č. 11

Myslíte si, že po uvedeném požáru, byly ze strany firmy přijatá taková opatření, která by zabránila další škodlivé události?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 15

Tabulka č. 15

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	11	13.75	31	38.75	16	20.00	7	8.75	15	18.75
Muži	4	8.88	17	37.77	8	17.77	4	8.88	12	26.66
Ženy	7	20.00	14	40.00	8	22.85	3	8.57	3	8.57

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 15 je zřejmé, že všichni dotazovaní bez rozdílu věku a vzdělání odpověděli na otázku, zda si myslí, že po uvedeném požáru byla ze strany firmy přijatá dostatečná opatření, která by zabránila další škodlivé události následovně, 11 z celkového počtu dotázaných uvedlo odpověď určitě ano, 31 respondentů odpovědělo spíše ano, 16 respondentů spíše ne, 7 dotázaných nebylo spokojeno a 15 respondentů uvedlo, že neví.

Z tohoto je patrné, že většina dotázaných hodnotí spíše negativně přístup ze strany představitelů firmy, kdy je zřejmé, že zde schází jasná informovanost a komunikace od vedení firmy s občany. V této otázce se zřejmě projevila i ta věc, že těsně po uvedeném požáru vedení firmy požádalo Krajský úřad Jihočeského kraje o povolení navýšení skladovacích zásob propan-butanu na dvojnásobné množství.

Otázka č. 12

Cítili jste se v době požáru ohroženi?

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 16

Tabulka č. 16

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	3	3.75	22	27.50	31	38.75	17	21.25	7	8.75
Muži	1	2.22	3	6.66	24	53.33	12	26.66	5	11.11
Ženy	2	5.71	19	54.28	7	20.00	5	14.28	2	5.71

Z odpovědí uvedených v tabulce č. 16, kde respondenti odpovídali na otázku, zda se v době požáru cítili být ohroženi, všichni dotazovaní bez rozdílu věku, vzdělání a pohlaví odpověděli následovně, 3 respondenti z celkového počtu dotázaných uvedli odpověď určitě ano, 22 respondentů odpovědělo spíše ano, 31 respondentů spíše ne, 17 dotázaných uvedlo, že se v době požáru necítili být ohroženi a 7 dotázaných uvedlo, že neví

Z této tabulky je zřejmé, že v době požáru se cítily být spíše ohrožené ženy než muži.

Otázka č. 13**Omezovala Vás prováděná bezpečnostní opatření při likvidaci požáru složkami Integrovaného záchranného systému?**

Znázornění odpovědí respondentů jsou obsahem tabulky č. 17

Tabulka č. 17

Pohlaví	určitě ano		spíše ano		spíše ne		ne		nevím	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Celkem	2	2.50	3	3.75	30	37.50	45	56.25	0	0
Muži	2	4.44	2	4.44	16	35.55	25	55.55	0	0
Ženy	0	0	1	2.85	14	40	20	57.14	0	0

Z předposlední otázky dotazníku, kdy byli jednotliví respondenti dotázáni, zda byli nějakým způsobem omezování bezpečnostními opatřeními při likvidaci požáru složkami IZS, převážná část respondentů odpověděla, že nebyla nebo spíše nebyla, kdy takto odpovědělo z celkového počtu celkem 75 dotázaných, což činí 93.75 %

z celkového počtu dotázaných. Pouze 5 dotázaných odpovědělo, že nějakým způsobem byli bezpečnostním opatřením omezováni.

Otázka č. 14

K otázce č. 12 Cítili jste se v době požáru ohroženi?

V této otázce se respondenti, kteří odpověděli, že se cítili být ohroženi požárem, měli uvést, jakým způsobem se cítili být ohroženi. V této otázce celkem 3 respondenti uvedli, že se určitě cítili být ohroženi. Z tohoto počtu byly dvě ženy a jeden muž. Dále pak celkem 22 respondentů zvolilo možnost spíše ano. Z těchto 22 respondentů bylo celkem 19 žen a 3 muži.

K uvedené otázce uvedlo konkrétní důvod celkem 5 dotázaných, kdy ve všech případech shodně uvedli, že v počátku nikdo nevěděl, co se děje. Bylo slyšet pouze výbuchy a ohromnou záři nad uvedeným objektem. Z tohoto důvodu převažovala u dotázaných obava o zdraví a majetek. Nikdo v počátku nevěděl, k čemu došlo nebo co v objektu hoří a v prvopočátku tedy nevěděli, co mají dělat a přetrvávala v nich nejistota díky nedostatkům získaných informací.

Výsledky dotazníkového průzkumu

Při vyhodnocení dotazníkového průzkumu bylo k vyhodnocení použito matematicko-statistických metod. Bylo kladeno důrazu na názor jedince jako osobnosti. Vyhodnocením dochází ke konkrétnímu poznání, otázky byly koncipované do třech základních okruhů tak, aby získané odpovědi co možná nejpřesněji odrážely skutečný stav.

První okruh otázek byl zaměřen na vliv požáru na paměť dotazovaných respondentů, tento okruh zahrnovaly otázky č. 1 a otázka č. 2. Účelem bylo zjištění, jak jednotliví respondenti v současné době vnímají s odstupem času uvedený požár, zda byli přímými svědky.

Druhý okruh otázek byl směřován k Integrovanému záchrannému systému, a to na jeho činnost, komunikaci a informovanost, do tohoto okruhu byly směřovány otázka č. 3,4,9,10 a otázka č. 13.

Poslední, třetí okruh otázek, byl směřován na oblast bezpečnosti, tento okruh zahrnovaly otázky č. 5,6,7,8,11,12 a otázka č. 14.

Za dílčí cíl mého dotazníkového průzkumu pokládám zjištění spokojenosti občanů s činností Integrovaného záchranného systému, způsobu informovanosti a přijatými opatřeními k zajištění bezpečnosti občanů.

Vyhodnocením těchto cílů je možné usuzovat, že spokojenost dotázaných občanů s činností jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému je hodnocena kladně, rovněž co se týče komunikace složek IZS s občany byla hodnocena většinou pozitivně. Uvedeným průzkumem bylo dále ověřeno, že strach či jiné nebezpečí ze strany provozu objektu, po uvedeném požáru cítí většinou starší občané nad 55 let, ve kterých přetrvávají negativní vzpomínky na požár. Na druhou stranu však dotazníkem bylo zjištěno, že většina dotázaných má nedostatečné informace o provozu v daném objektu, jedná se zejména o neznalost množství uloženého plynu, nedostatečné znalosti o bezpečnostních opatřeních v případě vyhlášení mimořádné události v uvedeném objektu.

Dotazníkový průzkum potvrdil i slova starosty obce Branice Stanislava Češky, který v uskutečněném rozhovoru uvedl, že občané jsou rozděleni na dva tábory, kdy část požaduje zrušení provozu úložiště a část je pro zachování stávajícího objektu. Z provedeného průzkumu je zřejmé, že i tato otázka v současné době rozdělila dotázané respondenty přibližně na polovinu. Vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno a je třeba se zabývat rovněž a zejména otázkou informovanosti v samém prvopočátku mimořádné události, kdy občané potřebují, v co možná nejkratší době, obdržet dostatek adekvátních informací, aby bylo zabráněno panice, strachu a chaosu.

Jak ukázal dotazníkový průzkum, negativní vzpomínky strach o bezpečí, zdraví, či majetek mají z velké části starší občané. Se stoupajícím věkem respondentů úměrně stoupá počet osob, které se necítí být v bezpečí. Z tohoto je zřejmé, že v případě mimořádné události, nebo při provádění záchranných a likvidačních prací, musí být věnována především pozornost této skupině obyvatel.

Závěr

V bakalářské práci byla analyzována činnost Policie České republiky a činnosti IZS v rámci krizového řízení při provádění záchranných a likvidačních prací u konkrétní mimořádné události.

V rámci krizového řízení Policie České republiky při mimořádné události plní především úkoly dle zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, kdy zejména zajišťuje ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. Jako jedna ze základních složek IZS plní zejména uzávěru místa mimořádné události, odklon dopravy, podílí se na evakuaci osob postižených mimořádnou událostí a následně zabezpečuje ochranu majetku v místě evakuace. Předává informace o průběhu mimořádné události a podílí se na vyšetřování příčin vzniku mimořádné události.

Z výsledků bakalářské práce vyplývají zjištěné nedostatky, zejména v těchto oblastech:

- v počáteční fázi nedostatek zasahujících sil a prostředků,
- zcela chybějící hydrantová síť v areálu,
- špatné spojení mezi zasahujícími složkami,
- špatná informovanost obyvatelstva, zejména v prvopočátku,
- špatná komunikace zasahujících složek IZS s vedením a zaměstnanci firmy.

Ze zkušeností získaných mojí bakalářskou prací navrhuji následující opatření:

- do plánu cvičení pro následující roky zařadit námětové cvičení složek IZS ve spolupráci s vedením a zaměstnanci provozu firmy Tomegas, s.r.o., a to nejméně jedenkrát za dva roky,
- vybudování funkční hydrantové sítě,
- zkvalitnit systém včasného varování obyvatelstva, kdy současný systém technickými prostředky, např. sirény a veřejný rozhlas je z části zastaralý a ne plně funkční. Jako jedna z kvalitnějších možností se jeví rozesílání informačních zpráv pomocí mobilních operátorů.

Seznam použité literatury

Literární zdroje

1. ANTUŠÁK, E., KOPECKÝ, Z. *Krizový management: Úvod do teorie*. Vysoká škola ekonomická v Praze: Praha: Oeconomica, 2008. 97 s. ISBN 978-80-245-0951-8.
2. KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. 140 s. ISBN 80-86634-70-1.
3. LINHART, P. et al. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*. Praha: Fortuna, 2003. 96 s. ISBN 80-7168-869-X
4. MARTÍNEK, B. et al. *Ochrana člověka za mimořádné události*. 2. Vydání. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2003. 119 s. ISBN 80-86640-08-6.
5. PROCHÁZKOVÁ, D. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice: Vysoká škola Evropských a regionálních studií, 2009 111 s. ISBN 978-80-86708-86-7.
6. PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost krizového řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. 255 s. ISBN 80-86477-35-5.
7. PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Praha: Universita Jana Amose Komenského, 2010. 248 s. ISBN 978-80-86723-97-6.
8. PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost lidského systému*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. 139 s. ISBN 978-80-86634-98-5.
9. SOUČEK, V., et al. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: krizové řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2005. 123 s. ISBN 978-80-86640-68-6.
10. ŠIMEK, T. *Varování a informování obyvatelstva, vyrozumění*. Lázně Bohdaneč: Institut ochrany obyvatelstva, 2002. 21 s. ISBN nevedeno.
11. VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*. Praha: Karolinum, 2009. 81 s. ISBN 978-80-246-1723-7.

Elektronické zdroje

1. Sbírka interních aktů řízení policejního prezidia ČR. Rozkaz policejního prezidenta č. 58 k plnění úkolů v oblasti krizového řízení. In *Rozkaz policejního prezidenta č. 58*. 10. dubna 2008, Částka 78, s. 5. [online]. Praha:

- Policejní prezídium ČR, 2013 [cit. 2013-08-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/vybrane-ceske-pravni-predpisy.aspx>>.
2. Česko. Věstník Ministerstva vnitra č. 6/2010, Zajištění plnění úkolů za stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu a přípravě na jejich řešení. In *Věstník Ministerstva vnitra ČR*. 2010, s. 15. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013 [cit. 2014-01-05]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/vestnik-ministerstva-vnitra-vestnik-ministerstva-vnitra.aspx>>.
 3. Nařízení Jihočeského kraje č. 35/2011, kterým se vydává požární poplachový plán Jihočeského kraje. In *Nářízen Jihočeského kraje* 2011, Částka 8, s. 9. [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jčk, 2011 [cit. 2014-01-05]. Dostupné z WWW:< <http://ftp.aspi.cz/opis.pdf/kraje/2011/jc.08-11.pdf>>.

Legislativní dokumenty

1. Česko. Zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998 částka 39, s. 5387-5389. Dostupné z WWW: <http://www.sbcr.cz/cgi-bin/khm.cgi?typ=1&page=khm:SSBC98/SBC98039.HTM;ca110_1998_00>.
2. Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000 částka 73, s. 3475-3487. Dostupné z WWW:< http://www.sbcr.cz/cgi-bin/khm.cgi?typ=1&page=khm:SSBCA0/SBCA0073.HTM;ca240_2000_00>.
3. Česko. Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Sb., Ústava České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993 částka 1, s. 3-24. Dostupné z WWW: < http://www.sbcr.cz/cgi-bin/khm.cgi?typ=1&page=khq:SB1993/00193A10_000.HTM&soubor=1/1993>.
4. Československo Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1969 částka 1, s. 16-19. Dostupné z WWW: <http://www.sbcr.cz/cgi-bin/khm.cgi?typ=1&page=khm:SSBC69/SBC69001.HTM;ca002_1969_00>.
5. Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000 částka 73s. 3461-3474.

Dostupné z WWW: <http://www.sbcrcz/cgi-bin/khm.cgi?typ=1&page=khm:SSBCA0/SBCA0073.HTM;ca239_2000_00>.

6. Česko. Zákon č. 59 ze dne 2. února 2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006 částka 25.s 5247-5263 Dostupné z WWW: <http://www.sbcrcz/cgi-bin/khm.cgi?typ=1&page=khm:SSBCA6/SBCA6025.HTM;ca059_2006_00>.
7. Česko. Zákon č. 273 ze dne 11.8.2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s 4086-4115. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008>>.

Ostatní zdroje

1. rozhovor s panem Bc. Lukášem Kamenským, velitelem Požární stanice Milevsko, Hasičského záchranného sboru Jčk, ze dne 20. listopadu 2013.
2. Rozhovor s panem Stanislavem Češkou, starostou obce Branice, ze dne 3. prosince 2013.
3. Interní zdroj KRPC-19389/čj-2012-020512

Přílohy

- I. Anonymní dotazník
- II. Pevná stanoviště hlídek
- III. Mapa objektu firmy Tomegas, s.r.o. úložiště propan-butanu Branice
- IV. Fotografie z uvedené mimořádné události

ANONYMNÍ DOTAZNÍK

Vážení občané,

jmenuji se Jiří Batysta, jsem studentem Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích, pobočka Příbram, ve studijním oboru Bezpečnostně právní činnost. Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolil téma „Krizové řízení v Policii České republiky – činnost složek Integrovaného záchranného systému při konkrétní mimořádné události“, z tohoto důvodu se na Vás obracím se žádostí o vyplnění dotazníku, který mi pomůže získat potřebné informace ke zpracování výše uvedeného tématu.

Dotazník se týká požáru plnirny propan-butanu, který se stal dne 2.2.2012 a který zasál do běžného života občanů obce Branice. Dotazník je anonymní, údaje v něm uvedené budou sloužit pouze pro potřeby této práce. Pokud se rozhodnete vyplněním dotazníku pomoci mi v uvedeném výzkumném úkolu, prosím Vás, abyste neotáleli a vyplněný dotazník mi vrátili k dalšímu zpracování do 10. ledna 2014. Děkuji Vám za čas, který jste věnovali vyplnění dotazníku a ochotu mi pomoci.

S pozdravem

Statistické otázky:

- Pohlaví: muž žena
- Věk: 18-24 25-35 36-55 55 a více
- Vzdělání: střední VOŠ vysokoškolské
- Stav: svobodný/á ženatý/vdaná rozvedený/á

Datum vyplnění dotazníku:

1. Byli jste přímými svědky požáru v objektu firmy Tomegas, s.r.o?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

2. Jaké vzpomínky na Vás uvedená situace zanechala?

- Negativní Spíše negativní Smíšené Pozitivní
 Nevím

3. Jak hodnotíte komunikaci jednotlivých složek IZS s občany?

- Negativně Spíše negativně Smíšeně Pozitivně
 Nevím

4. Byli jste spokojeni s činností jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

5. Cítíte se v současné době ve Vaší obci bezpečně s ohledem na provoz uložště plynu?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

6. Přetrvává ve Vás pocit, že by mohlo v uvedeném objektu dojít opětovně k požáru nebo jiné škodlivé události?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

7. Zastáváte názor, že objekt je pro obec nebezpečný a jeho provoz by měl být omezen nebo zcela zrušen?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

8. Znáte činnost, která je prováděná v uvedeném objektu, popř. množství uloženého plynu?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

9. Víte, jak se máte zachovat v případě vyhlášení mimořádné události v daném objektu?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

10. Byli jste spokojeni se způsobem vyrozumění a informovanosti o události, popř. jak se máte chovat v případě vyhlášení evakuace?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

11. Myslíte si, že po uvedeném požáru, byly ze strany firmy přijatá taková opatření, která by zabránila další škodlivé události?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

12. Cítili jste se v době požáru ohroženi?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

13. Omezovala Vás prováděná bezpečnostní opatření při likvidaci požáru složkami Integrovaného záchranného systému?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

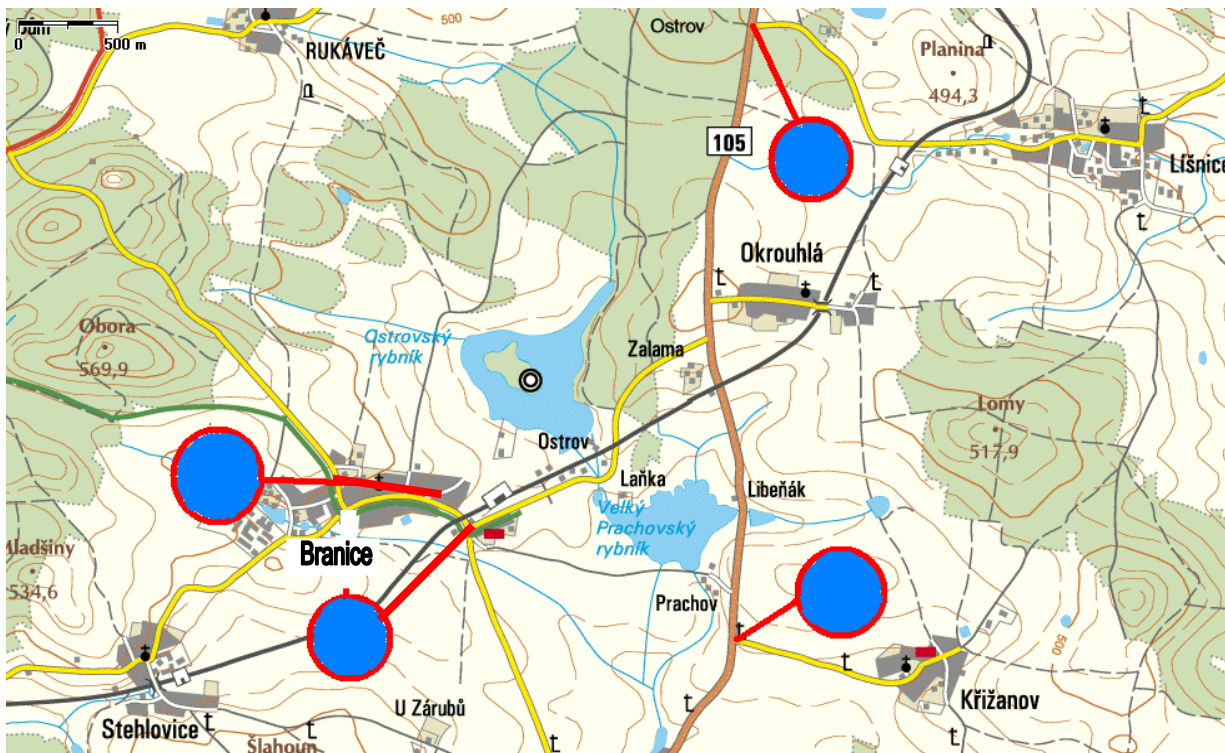
14. K otázce č. 12 Cítili jste se v době požáru ohroženi –?

Ano Ne

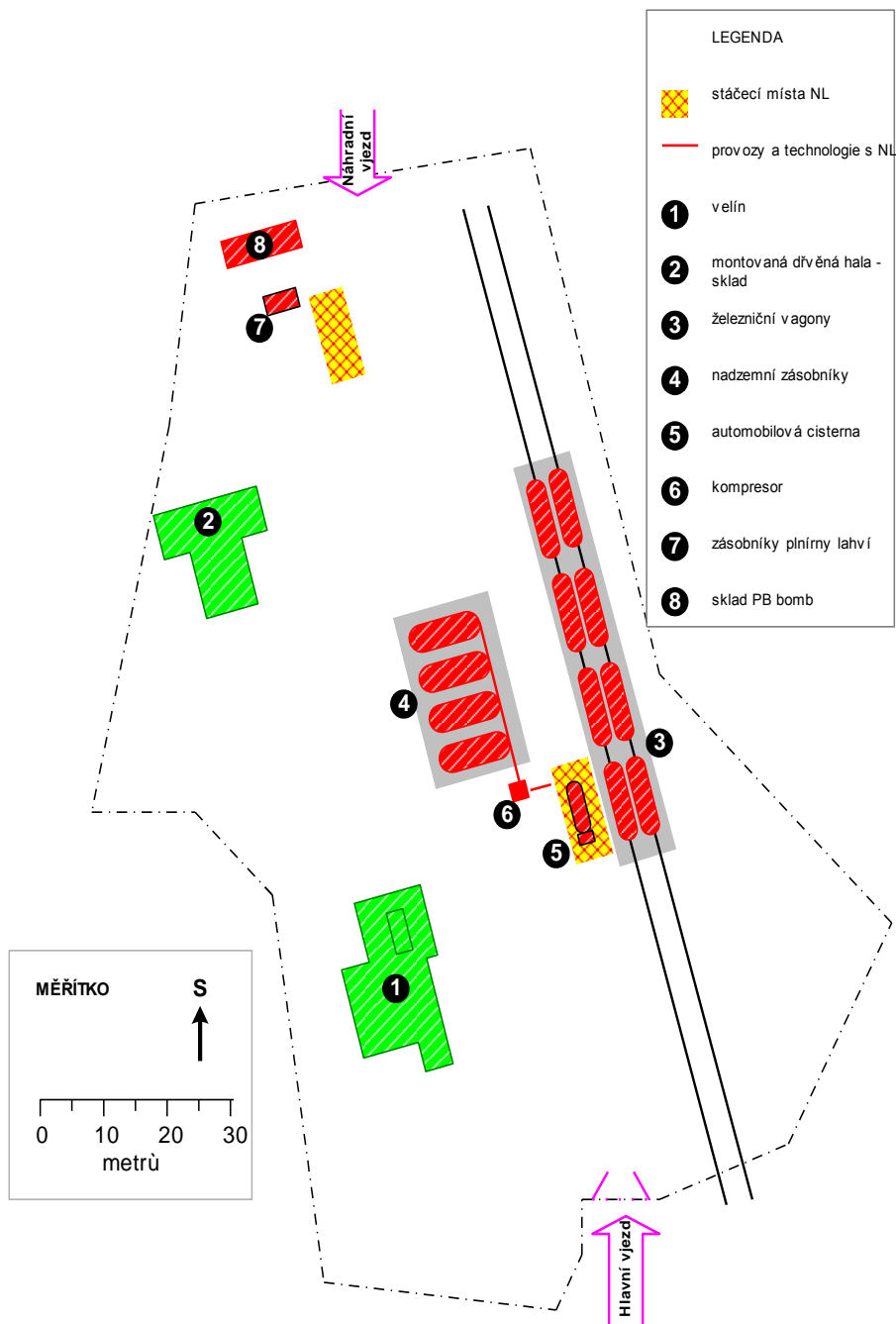
Pokud jste odpověděli „Ano“ uveďte proč?

.....
.....
.....

Děkuji Vám za Váš čas a trpělivost s vyplněním dotazníku.

PLÁN OBJEKTU
ÚLOŽIŠTĚ PROPAN-BUTANU BRANICE

Pohled na rozmetané plynové lahve po požáru

Část uskladněných plynových lahví

Pohled na nadzemní stacionární nádrže

Pohled na místo události po dohašení požáru

Sřepiny roztrhaných plynových lahví

Uskladněné plynové lahve poničené vlivem požáru

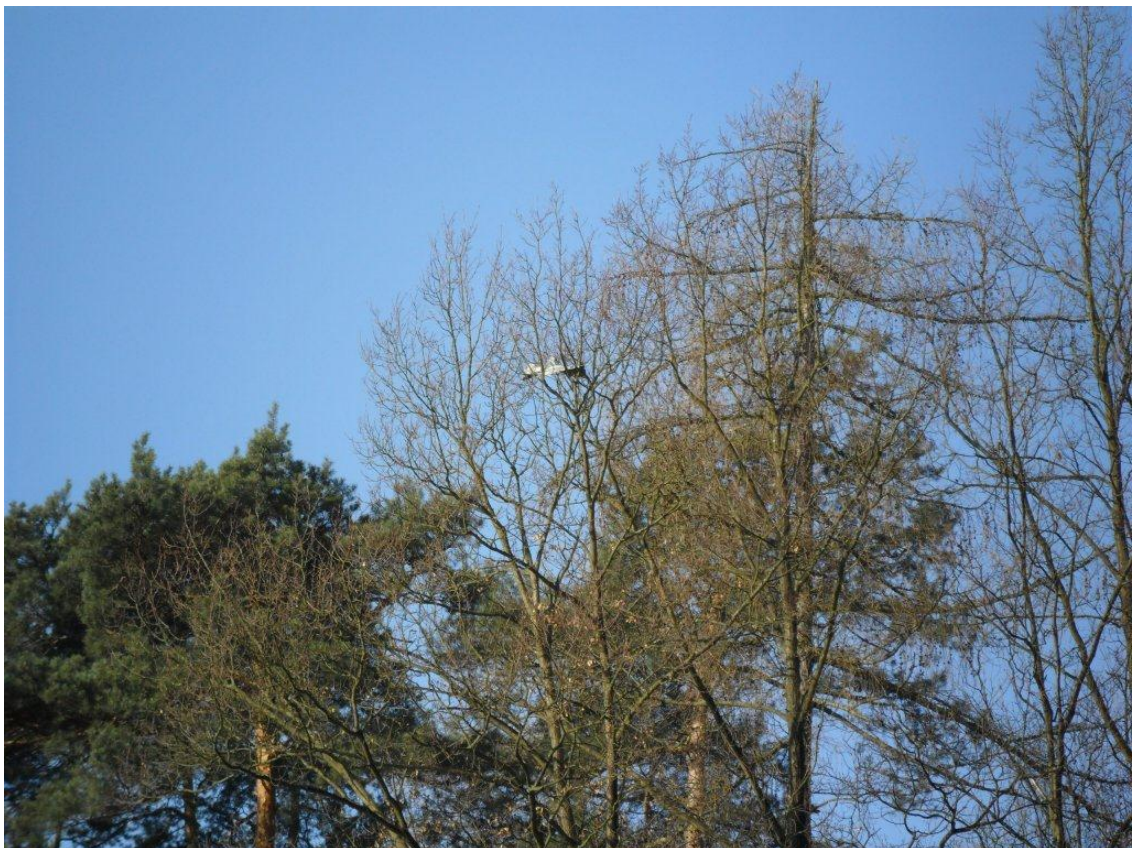
Uskladněné plynové lahve poničené vlivem požáru

Pohled na část objektu, která nebyla zasažena požárem

Letecký pohled na místo požáru

Pohled na části střepin z plynových lahví

Pohled na zničenou budovu plnění plynu